

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Égy évre ..... 24 korona.
Égy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Égy évre ..... 28 korona.
Égy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér
minden következőnél 16 fillér

Nyitóliter óra 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, június 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A hegyaljai motoros.
- Névszerinti szavazás.
- Főelosztott gyűlés.
- A reklambankó áldozata.
- Templomfosztogató jogász.
- Petőfi Sándor Aradon.
- Egy bankalakulás akadályai.
- A Mici pénze.
- Tizenkét éves gyujtogató.
- A motorosvasut igazgató-válsága.
- Tárca: A gép. Irta: Sárkány Ferenc.

A hegyaljai motoros.

Arad, június 3.

Van egy igen öreg, erősen elnyűtt mondás: hogy a lánynál annál jobb, minél kevesebbet beszélnek róla. Van azután egy újabb keletű axioma. A primadonnák használják: kritizáljanak, szidjanak, vágjanak, csak beszéljenek rólam.

Nem tudjuk, hogy a vasutak természetéhez melyik mondás áll közelebb. Azt azonban bátran meg lehet állapítani, hogy az arad-hegyaljai motorosra nézve föltétlenül kívánatos lett volna, ha kevesebbet beszélgetett volna magáról. Annyi és oly sokféle anyag, amelyet ez a vasut az újságírók számára szolgáltatott, mindenestre túllépi az egészséges reklám határát. Szinte fátyoma ennek a vasutnak, hogy folyton irjanak róla; attól a pillanattól kezdve, hogy a vonala még csak a gondolat pályatestén és a papirosmérföldéken

huzódott végig, egész máig, a mikor a vasut a valóságé, a forgalomé.

Megalakulása előtt az általános ellen-szenvvel, megalakulásánál ezer nehézséggel, megalakulása után a technika bajival kénytelen küzdeni. S noha a vasut olyan természetes, szükséges hivatást tölt be, amely a vállalkozás virágzó, jövedelmező voltát szinte biztosítja, a vasut az anyagiakkal is küzdeni kénytelen.

S mialatt a vasutnak ambiciózus, ügy-szerető igazgatósága a lankadatlanságnak szinte ritka példájával küzd a nehézségek ellen, s készíti a viszontagságos múlt után a szebb jövő útját, a vezetésbe kapcsolódott személyi kérdések is öregbitik a bajokat. S ezek a kérdések talán kényesek; de a mikor a vasut jövedelméről, az ahhoz fűződő, széleskörű anyagi érdekek, közgazdasági szempontokról van szó, nem szabad azokat a tapintat jótékony leplevel elburkolni.

Tagadhatatlan, hogy a motoros vasut a vezető állás betöltése körül más szempontokat követett, mint amelyeknek irányadóknak kellett volna lenni. A vasut első vezérigazgatójának lehettek jó tulajdonságai, s kétségtelen, hogy egész lelkével, férfiuakarattal feküdt bele a kezdet nehéz munkájába; de mégse volt szakember, s a hozzáértés hiánya a legjobb szándékkal és vasbuzgalommal végzett munkát is meddővé teszi. A vasut második vezérigazgatójáról szintén sok jót és szépet tudnak, s bizonyára igen rokon-

szenves uri ember; de őt is a protekció ültette helyére, s ha vasuti szakember is, semmi esetre se volt olyan gyakorlata, amely egy egész vállalat adminisztrálására, vezetésére predestinálná. Ilyen vezetők, a protekciónak, a baráti és egyéb kötelékek ilyen működése még konszolidált vállalkozásoknak is ártására lehetne; annál inkább megérzi azt egy küzdő, a gyerek-betegségekkel bajlódó, az erős vezetésre és biztos kezekre bizony ráutalt vasut.

Ilyen körülmények mellett az igazgatóságnak minden buzgalma, lelkesedése is kárba veszik. Hiszen az igazgatóság elhatározásainak a vezérigazgató a végrehajtója. S annál bajosabb a helyzet, ha a mi mindkét vezérigazgató eseténél konstatalható — a vezérigazgató az igazgatóságnak nem minden részével van teljes harmóniában.

Az aradhegyaljai motoros vasutnak, ennek a nagy jövőre hivatott, jelentős missziót teljesítő vasutnak érdekében szükséges, hogy ezen a helyzeten mielőbb alaposan változtassanak. Vonuljon ki a protekció s érvényesüljön a vezető állások betöltésénél, minden mellék-érdektől menten, a szaktudás, a rátermettség, a hivatottság. Olyan férfiut keressen a motoros vasut, a kit képességei, összeköttetései, gyakorlata tesznek alkalmassá a vasutvállalat vezetésére.

Bűnös gondolat lenne ezeket a kérdéseket azért elhanyagolni, függőben hagyni,

A gép.

Irta: Sárkány Ferenc.

Nagy János kábult fejjel ért a gyárba. Ma éjjel ő a soros gépész, ő váltja fel feszült figyelmet igénylő munkájában a kimerült Timárt, ki már türelmetlenül várt jövetelére. Máskor mindig pontosan megjelent Nagy János, soha nem volt ellene panasz, hacsak az nem, hogy egy kissé rászokott az italra.

Elég baj volt, hogy rászokott. Olyan embert, aki itókás, nem igen tűrnek meg a gép mellett, de Nagy János, — az más. Ő kifogástalan munkás volt, az ő kezében soha baja nem esett a gépnek, annyit soha sem ivott, hogy az ital gőze éber szemét elhomályosította volna. Neki elnézték hát ezt a kis gyöngeséget; de annyi bizonyos, hogy már régen első gépész lehetett volna valami hatalmas gyártelepen, ha le tudta volna küzdeni ezt a szenvedélyét. De nem tudta. Mikor 3 év előtt elhagyta az aszszonya, akkor szokott rá az italra. Mert elhagyta. El őt, akár hogy is szerette, el a három szép kis gyermekét, akár hogy is rittak utána. Valami finom ruhás nyalka ur csábitotta el... hogy az a jó Isten akár hová tegye... Akkor keresett János vigasztalást az italban. Mert a bor a legjobb bufelejtő. És az olyan szegény ördögnek, mint Nagy János, hej, de sok feledni való bántata is van! Kívált, ha nem csak úgy, behunyt szemmel huzza az igát, hanem körültekint ebben a világban és legkívált, ha

felnyitják egy kicsit a szemét, hogy lássa, miként zsákmányolják ki a szegény embert, hogy a tőke mint hajta rabigába a munkát, hogy a két keze munkájából élő ember csak gunyból nevezheti magát maholnap „munkás”-nak, mert hovatovább munkát sem talál, kiszorítja a helyéből a gép. Az ám, a gép. Az az ezerkaru, acéldegu szörnyeteg, amelyik ott dübörög, kat-tog a forró levegőjű gépházban és amelyet Nagy János ma táplálni fog egész éjszaka, fekete széngöröngyöket hányva be tüzes gyomrába.

Most is ilyenféle gondolatok háborogtak Nagy János agyában. Délután az elvtársak gyűlésén volt, nagyon elkesiretette az, amit ott hallott. Meg aztán a házbér is csak gondot okozott neki. Ha nem fizet — kidobják őt is, meg azt a szegény didergő három kis porontyot is, ki az utcára, a hóba, fagyba, — így mondotta a házigazdája. Erre a sok gondra, bánatra sokat kellett inni. És Nagy János sokat ivott. Ma először történt vele, hogy úgy érezte, nem igen tudja ellátni a dolgát.

Pedig éppen mára kétszeres munkát vállalt. Az ő fűtője megbetegedett, vigyázatlanul kiment a forró gépházból a fagyos levegőre felsőgúnya nélkül. Most aztán agynak esett. Neki ígérte meg János, hogy ellátja az ő dolgát is, a művezetőnek be sem jelentik a dolgot, nehogy az a szegény, családos fűtő béréből veszítsen. Holnap, holnapután majd csak megint munkába áll.

Mégis csak nekiátott hát János a dolognak, nehezebbre esett neki.

Ledobta kabátját, feltúrta izmos karján a kormos, olajos inget s nekifogott a szénlapátolásnak. Egymásután nyelte el a kazán vörös, izzó torka a nehéz széngöröngyöket ezer sissetergő, kigyózó szikrát prűskölve szerteszét, valahányszor egy lapát szén emészítő méhének gyehehna tűzébe hullott.

Azután ide oda járkált, bizony kisré ingadozva, a dübörgő kerekek, sziszegő, sivi ó szíjjak között, figyelve a feszültséget jelző órára, olajozva a csapágyakat, ellenőrizve a sebességet, ügyelve a pőfögő, szorityogó szivattyukra, rátette kezét a gép pulzusára, a dugattyuház závarjára, így tapintva ki az ütemszerűleg mozgó hatalmas dugattyu lüktetését.

Máskor már a bugásról hallotta, rendben dolgozik a gép, de ma este valahogy nehezebben ment a dolog. Az ital gőze a fejébe szállt, a hédító álom ólomsullal nehezült lelezáradó pilláira, homlokára hamarosan kiültek a kövér izzadságcsöppek, meg-megcsuklott a térde, bágyadtságot érzett két izmos karjában.

A gép, az nem volt fáradt, az vigan zakatolt. Sissetegve forgott a hatalmas lendítőkerék, bugva, zuhogva keringett, megreszketette az egész gépházat.

János elnézte az acélból kovácsolt fáradhatatlan küllöket, örökké dolgozó karokat elgondolta, hogy ezek a vasbordájú szörnyetegek, a gépek, már-már az utolsó falatot szedik el a szegény munkásember elől és úgy találta, hogy

mert azt remélik, hogy a motorost át fogja venni a Máv. Ha ez csakugyan be is következne, a részvényesek nem nyernének vele, mert az államvasutak semmi esetre se vennék át teljes összegükben a részvényeket. A motorosnak nem arra kell törekedni, hogy gyámság alá kerüljön, hanem épen arra, hogy minél önállóbb legyen, hogy minél biztosabban tarthassa fenn magát a maga erejéből. A motoros vasut nagy közlekedési hivatottsága, jelentősége, s az eddig lefektetett alap megadják erre a módot; az igazgatóságának dolga, hogy az eddig végzett derekas munka után elhárítsa azokat a nehézségeket, amelyek a vasut fejlődését ma eltorlaszolják. Rámutatunk ezekre, akármennyire kényesnek látszottak is; a vasut igazgatóságának is tartózkodás nélkül, szilárd akarattal kell ezen a helyzeten segíteni. Ha komoly elhatározással, helyes uton fognak hozzá, talán elérjük azt, hogy a motorosról nem fognak többet beszélni, mint amennyit ép egy közlekedési válalatról okvetlenül szükséges.

Névszerinti szavazás.

A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott. Napirend a gazdasági cselédtörvény részletes tárgyalása volt. Napirend előtt Hoitsy Pál a koronázási jubileummal összefüggő törvényjavaslatokat terjesztette a Ház elé. Áttérve a napirendre, a 33-ik szakasznál névszerinti szavazás után elfogadták Návay Lajos módosítását. Több jelentéktelen felszólalás után az ülés véget ért.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 3.

A mai ülés Návay Lajos körül forgott. Battonya követe volt ugyanis az, aki a jobbagy-törvény 33-ik szakaszához, amely megakart tiltani, hogy a cseléd gazdája ellen becsületsértésért pert indíthasson, liberális szellemű módosítást nyújtott be. A módosítás,

amelynek indokolása Návay Lajost a parlament nivótlanságából magasra kiemelte s amelyben végre igaz liberalizmust hallottunk megcsendülni, a reakciós táborban természetesen nagy visszatetszést keltett s alkalmat adott arra, hogy a Rakovszky-féle sötét politikai egyéniségek kimutathassák a beléjük szorult középkori elmeelt. A vége azonban mégis csak az lett, hogy a Ház Návay módosítását fogadta el. Részletes tudósításunk:

(A jubileumi javaslatok.)

Napirend előtt Justh Gyula elnök bejelentette, hogy a képviselőház tegnap Zólyomban és Hajduböszörményben képviseltette magát a szoborleleplezési ünnepeken.

Hoitsy Pál előadó: Röviden eseteli az 1867. esztendő történetét s vázolja azt a nagy fordulatot, melyet ez az ország sorsában jelent. A király belátta, hogy a nemzetet csak alkotmányosan lehet kormányozni. A most lefolyó jubileum azért is nevezetes, mert arra nyújt kilátást, hogy a király tényleg alkotmányosan akar uralkodni. A kormány nem zajos ünnepekkel, hanem maradandó kulturális intézményekkel akarja a forduló ünnepét megülni. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Hodza Milán: Abban a reményben, hogy a jövőben olyan kormány fogja intézni az ország ügyeit, mely elsősorban az általános választói jog alapján kíván kormányozni, a javaslatot elfogadja.

A Ház általánosságban és részleteiben is elfogadja a javaslatot.

(Apróbb javaslatok.)

Hoitsy Pál: A kormány a többi külföldi államok mintájára nagyobb aranypénzeket akar veretni. A mi aranypénzünk igen kicsi s azért a kormány százkoronásokat veret, melyek súlyban és értékben ötszörösei lesznek a mostani huszkoronásoknak. Tervbe vették még a forintok bevonását s több ötkoronás veretését. Kéri a javaslat elfogadását.

A javaslatot általánosságban és részleteiben megszavazták.

Hoitsy Pál: Ismerteti az érme- és pénz rendszerre vonatkozó szerződést kiegészítő újabb pótszerződésről szóló törvényjavaslatot.

Szapponos István: Kérde a miniszterelnököt, vajjon ez a szerződés érvényesség tulajdonsága 1910 en, mert ebben az esetben nem szavazza meg.

Wekerle Sándor: Ez a szerződés nincs összefüggésben a kiegyezési szerződésekkel. A

törvényjavaslatban foglalt pénznemek maradandó jellegűek s csak akkor változnak, ha a Ház a pénznemeket is megváltoztatja.

A javaslatot általánosságban és részleteiben is megszavazták.

Elnök: Indítványozza, hogy a király jubileuma alkalmából a Ház fejezze ki szerencsekívánatait és hódolatát s június 8-án ne tartson ülést. (Helyeslés)

(Az isten rendelése.)

A cselédtörvény tárgyalásánál, a 33. § nál Somssich Tihamér gróf az eredeti szöveget fogadja el. Návay indítványát veszedelmesnek tartja.

Kovács Ernő: Nem helyesli Návay álláspontját. Legjobb tartaná, ha békéltető-bizottságokat szerveznének. A földmívelési bizottság javaslatát fogadja el.

Mérei Lajos: Elfogadná Návay módosítását, ha Mezőssy értelmezése is belekerülne a törvényszövegbe. Így azonban ezt lehetetlenségnek tartja. Návay beszéde többet ártott, mint a legvadabb szociálista izgatás.

Bródy Ernő: Irányi Dániel is ezt mondta!

Farkasházy Zsigmond: Igazi negyvennyolcas beszéd volt! (Zajos felkiáltások: Éljen Návay!)

Mérey Lajos: A cseléd azért jön hozzám szolgálni, mert ez isten rendelése s nem tudja másképpen kenyereit keresni. (Zajos derűtség. Közbekiáltások: Ez aztán a negyvennyolcas beszéd!)

Nagy György: A cseléd csak az izomerejét adta oda, de a becsületét nem!

Kecskeméthy Ferenc: Az ilyen beszéd szögyene a független-égi pártnak.

Mérey Lajos: Vége az országnak, ha a cseléd bíróság elé citálhatja a gazdáját. A magyar gazdák durvasága ellen nem kell a cselédek védelmére. Sokkal jobb volna, ha a cseléd erkölcsisége felett örködnének jobban. Vátsárhelyi módosítását fogadja el. (Zajos helyeslés a függetlenségi párt és az alkotmánypárt. Nagy zaj és ellenmondások.)

(Egy államtitkárjelölt.)

Nagy Dezső: Első sorban embernek kell lenni s csak azután gazdának. El kell fogadni Návay módosítását. A cselédek hűségét és becsületét meg kell védeni. Szeretettel kell magunkhoz láncolni a cselédet.

Nagy Emil: Csatlakozik Mérey felfogásához. A humanizmus terén senki által nem engedni magát terrorizálni. (Zaj.) Irányi elveit elfogadja, de nem hajlandó mindig azt nézni, mit csináltak ez előtt negyven évvel. (Zaj.) Soha

kegyetlen vérlázító gunyt űz vele a sors, amikor arra kényszeríti, hogy egész nyomoruságos életén át táplálja, ápolja, becézze ezt a rettenetes ellenségét.

Igy elmélkedett János, de azért csak hánytta, szórta a szemet egyik lapáttal a másik után a gép örökösén éhes gyomrába. Lázasan erőfeszítéssel tömte, etette a katlant s amikor a fekete széngöröngyök eltűntek az izzó kazán-torokban, rekedt hangon kiáltott a lángoló pokolba: „Nesze te bestia, nesze, nesze...!”

Halántékán kidagadtak a lüktető, kéklő erek, kormos arcán barázdákat mostak a le gördülő verejtékcseppek, végtére fáradtan roskadt le a katlannal szemközt felhalmozott szénrakásra, elernyed karjait fáradtan lógatván alá.

A gépház forró, fülledt levegője ránehezült ziháló mellére s a gépkatlan ajtajának szelelőnyílásán át vakítóan ragyogott elő az izzó kazán-torok, perzselő, gyilkos hőséget lehelve a szemközt kuporodó gépészre.

János belebámult ebbe az izzó torokba, a mely annyi rengeteg szép fekete kőszent emészt el, míg otthon az ő három kis porontyja didereg a hideg fütetlen szobában, holnap talán már az utca hőlepte kövezetén. Megsimogatta a szép bársonyosfényű széndarabokat és gyűlölettel vegyes irigységgel nézett a lángoló katlanba.

Azután előbújt a kazánajtó résén a pörkölt kőszent nehéz, fojtó szaga. Máskor fel se veszi, de bortól mámoros, gondoktól gyötört agyára most kábító súlylál nehezült. Mint hosszú, nyulánk, fehér ruhájú manók csuszta, bujtak elő a többi szagok. A kazán forró oldalán kiverődtek az olajverejték zsiros cseppei és a hőségben elpárologva gőztestű, foszlányos

párruhájú, piszkos arcú koboldokként táncoltak, vibráltak János szeme előtt, a kátrányos padozat átható szagából fekete árnyalakok képződtek, kóvályogtak körül, majd a torkát szorongatták nyirkos kezükkel, a forró fülledt levegő pedig kacagó manó képében feküdt ziháló mellére, míg lázasan dolgozó agyában örült gondolatok kezdtek rajzani.

Mámorában hirtelen úgy rémlett neki, mintha a gép valami hatalmas állat lenne, a mely irtózatossá vált lapulva épen ugrásra készül, hogy őt összetiporja, cafatokká tépje. Rémülettől kidagadó szemekkel nézett az ajtó szelelőnyílásán a fürtelemes géptorokba és úgy képzelte, hogy az a tüzes karika a vasszörnyeteg izzó szeme. Minden pillanatban várta, hogy a gép diadalmas bődüléssel ráveti magát, óriás vastalpaival szétlapítja, szédületesen forgó kezeivel összemorzsolja, izekre szaggatja.

Majd hirtelen eszébe ötlött neki, hogy a gép nem mozdulhat el helyéből, mert szilárd, hatalmas erejű csavarokkal vannak vastalpai a földhöz erősítve. Az ám, le van láncolva, szorosra huzott csavarokkal békózták le talpait. Nini, hogy igyekszik szabadulni, milyen mérgesen morog, milyen eszeveszetten kapkod acél karjaival, hogy dühörög, hogy lármáz, hogyan rázza, reszketeti börtönének falait, meg megcsörrentve az ablakokat!

Mi lenne, ha elszabadulna? Ha roppant erejével kitépné földhöz bilincselő csavarait? Hah! hogy bömöbölné, hogy zuzná széjjel börtönének gyenge falait, hogy törné pozdorjává azt, ami utjába akad!...

De nem mozdulhat. Nem ám; hiába hadonászik vaskarjaival, hiába rémiti az embert vésses dübörgésével, hiába lármáz, hiába veszekszik!...

János kacagott ezen a niábavaló erőlködésen, mulattatta a masina dühös szuszogása, céltalan kapkodása. Majd lázas agyán keresztül villant, urrá lett az a gondolat, hogy talán éppen ilyen kárörömmel nézik a tőkésék az ő vergődésüket is és ekkor hirtelen világos lett előtte, hogy a gép is csakugy rabszolga, mint ő. A gépet is csak úgy kizsákmányolják, mint őtet.

Már nem gyűlölte többé a gépet.

A közös sors barátokká tesz és János egyszerűen szánalmat érzett az iránt az ormótlan acélbordájú óriás iránt, amelyet ideláncoltak ebbe a fülledt gépházba s amely ki nem alvó tüzzel, lankadatlan hévvel dolgozik, fárad, hogy segítsen felhalmozni a tőkésnek kincseit.

Rettenetes ez!... Hogy annyi millió vállas, izmos ember testet, lelket sorvasztó nehézmunkába veszejtse egész életét, hogy annyi millió vasidegzetű gép dolgozzék, éjjel, nappal, csak hogy párezer csenevész ember aranyhegyeket hordasson össze! Meg kell törni a tőkezsarnok uralmát! Mindenkinek össze kell tartani, össze kell fogódnia, egyesülni és egymás békóit kell a leláncolt kezeikről letördelni! János látta, hogyan fognak a felszabadult karok fegyvert ragadni, hogyan gyülekeznek tömör sorokban a Világszabadság fennlen lobogó zászlója alá!... Milyen szabadságharc lesz az!... Az ács békés szekercéjéből villogó csatabárd, a dolgos pörölyökből haláltosztó buzogányok, az aratók pengő kaszáiból kifent kardok lesznek, még a felszabadult gépek is előtörnek börtönökből, hogy csatlakozzanak ahhoz a rohanó sereghez, amely összezuz, szétmorzsol, felperzsel mindent ami csak emlékeztet is a munka szolgáására!...

János szeme vérbeborult, füle zugott, melle

nem fogja keresni a frázisokat és nem nézi, mi kell a tömegnek. (Taps a néppárton.) A nemzeti társadalmat arról az oldalról fenyegeti veszedelem, ahol munkásbarátoknak mondják magukat. Jövönk attól függ. meg tudjuk-e tartani a nép vezetését. Magyarországon tele vagyunk szellemi pro etárokkal. Ezek biciklin igaztják fel az országot. Ha az erkölcsi rendet fenn akarjuk tartani, Náway indítványát nem fogadhatjuk el.

Bernáth István: A felszólalásokra reflektál.

(Névszerinti szavazás!)

Elnök: Jelenti, hogy 20 képviselő névszerinti szavazást kért. (Helyeslés.)

Thaly Ferenc: Kéri a névsor felolvasását.

Elnök: Szavazás előtt az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után:

Megkezdődik a P. betűvel a szavazás feszült érdeklődés közben. Az első szavazat Palla vicini György grófé, a Náway indítványa mellett esett. Wekerle Sándor volt az első miniszter, aki szavazott és szintén Náway módosítását szavazta meg. Bozóky Árpád, mikor felhívták, kijelentette, hogy nem szavaz. Az elnök figyelmeztette, hogy az nem lehet, amire kiment a tereméből.

Náway indítványa mellett szavazott 74, ellen 51. Eszerint Náway indítványát 23 szavazattöbbséggel elfogadták. A néppárt korifeusai, közöttük Gotthard Sándor, a szombathelyi keresztényszociálista képviselő az indítvány ellen szavazott. Justh elnök nem akart hinni a füleinek és külön megkérdezte Gotthardtól, hogy jól hallott-e, de Gotthard ragaszkodott szavazatahoz, ami annyit jelent, hogy az állítólagos szociálista ur amellet volt, hogy a földesur botozhassa a cselédeit.

Szünet után apróbb módosításokkal letárgyalták a törvényt a 45. szakaszig, mire az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A szultán a cárhoz.

Konstantinápoly, június 3. A szultán a cárt a merénylettől való megmenekülése alkalmából üdvözölte. Sinoiew nagykövet egy kihallgatáson a cár köszönését tolmácsolta a szultánnak.

hörögve zihált, lélekzete elfult... teljesen esztét veszítette.

Rettenetes erőt érzett magában, hogy végigküzdje ezt a magasztos felszabadító tusát. Most mindjárt fel fogja szabadítani az ő szolgatársát, a gépet, letördeli a békóit, hogy szabad legyen! Igen, most mindjárt, nem bírja tovább izzó szemének tüzes tekintetét, lihegő tüdejének perzselő lehelletét. Most mindjárt szabaddá teszi, hadd repessze szét börtönét, hadd bórjon, zuzzon, morzsoljon össze mindent — mit bánja ő? Hadd száguldjon szét az egész földtekén, gázoljon, pusztítson kénye-kedve szerint a zsarnokok rémülettől sápadó soraiban! Rájuk szabadítja!

Előkeresi a hatalmas csavarhúzókat és lázas munkával szedi ki a gép súlyos talpait szorító csavarokat. Megfeszülnek izmai, verejtéktől csapzott haja barázdás, domboru homlokáról vérben forgó szeméibe lóg, már nem hall, nem lát... a szent felszabadító háboru diadalmi mámorea tölti be egész lelkét és sorban szedi ki a gépet lekötő csavarokat...

A súlyos gép megrendül, majd jobbra, majd balra rángatja hatalmas lendítő kereke a szabadon csuszó ta paktat. Az erőátvitelre szolgáló szij hol megfeszül, hol meg hasas lesz, míg végre rémes csattanással lecsapódik a kerékről, derékon vágja az elkábult Nagy Jánost, aki neki lódul a terhétől szabadult sístergő, sustorgó nagy keréknek.

A csattanás zajára munkások tódulnak be, de mire a gépet nagynehezen megállítják. Nagy Jánost, a gépészt, már csak alakatlan hústömeggé szedik elő a véres küllök közül, senki rá nem ösmerne, hogy kicsoda, micsoda volt, — talán még a kenyér nélkül maradt anyátlan, apátlan három kis ártatlan árvája sem.

Föloszlatott gyűlés.

Az aradi kereskedősegek balesete.

A diszszónok előléte.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 3.

Az aradi kereskedelmi alkalmazottak sztrájkja, mint ismeretes, az alkalmazottak vereségével ért véget. A sztrájkolók vérmes reményeket tápláltak és biztosak voltak küzdelmük sikerében. Annál meglepőbb volt aztán, hogy az alkalmazottak leszereltek és legnagyobb részük visszaállott a munkába. Hogy az alkalmazottak küzdelme miért végződött teljes kudarccal, azt mindeztideig nem lehetett megállapítani. Talán az aradi szociáldemokrata párttitkár taktikájában volt a hiba, talán a sztrájkolók elvesztették az utolsó napon harci kedvüket, avagy nem volt többé kitartásuk és bizodalomuk a sztrájk sikerében.

Az alkalmazottak vasárnap délelőttre hirdetett szakgyűlésükön akartak megfelelni ezekre az önként előtérbe toluló kérdésekre. Mindenestre érdekes lett volna végre megtudni maguktól az alkalmazottaktól, hogy miért járt fiaszkóval a mozgalmuk. Ecce azonban nem kerülhetett a sor, mert a hatóság a szakgyűlést feloszlatta.

A feloszlásra az adott okot, hogy a gyűlésen Silberstein Rezső, a nagyváradi szociáldemokrata-párt titkára akart beszélni s ezt a hatóság nem engedhette meg arra való tekintettel, hogy Silberstein rovott multu ember. Silberstein különben az élesdi véres zendülés óta vált hirhedt emberré. A tömeg felbujtásában és uszításában tevékeny részt vett. A törvényszék négy esztendei szabadságvesztésre ítélte hatóság elleni izgatás címén s az elítélt agitátor büntetése egyrészt el is szenvedte, de betegsége miatt a büntetés folytatását elhalasztották.

A kereskedelmi alkalmazottak még pénteken bejelentették a kapitányi hivatalnak, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza földszinti kistermében szakgyűlést tartanak, amelynek egyedüli pontja ez: Miért szünt meg a sztrájk? A bejelentésben azonban nem tüntették ki, hogy Silberstein lesz a szónok s így a hatóság jóhiszeműen engedélyt adott a szakgyűlés megtartására.

Vasárnap délelőtt 11 órára körülbelül 80 kereskedelmi alkalmazott gyűlt össze a városháza földszinti kistermében, ahol a hatóságot Moldován Ödön ügyeletes rendőrhadnagy képviselte. A szakgyűlés elnökévé Messer Illést választották meg, aki megnyitván a gyűlést, Silberstein Rezső emelkedett szólásra.

Allig kezdte meg beszédét Silberstein, a hatóság képviselőjében jelenlevő Moldován rendőrhadnagy a következő szavakkal szakította félbe a megkezdett beszédet:

— Felkérem a szónokot, hogy hagyja abba a beszédét.

A meglepett kereskedelmi alkalmazottak megkérdezték a rendőrhadnagyot, hogy miért nem engedi a szónokot beszélni. Erre Moldován kijelentette, hogy Silbersteint az élesdi zendülésből kifolyólag elítélték, a büntetését meg is kezdte s így rovott multu ember.

Oriási zavar keletkezett erre a teremben. A jelenlevők felugráltak és izgatottan kiáltották a hatóság képviselője felé:

— Politikai vétség miatt ítéltek el!

— Hatóság elleni lázítás nem politikai vétség! — jelentette ki Moldován rendőrhadnagy.

Dacára a rendőrhadnagy figyelmeztetésének, Silberstein tovább is beszélt. Erre Moldován rendőrhadnagy a szakgyűlést feloszlatta és az egybegyűlteket távozásra szólította fel. A kereskedelmi alkalmazottak ezután izgatottan tárgyalva a dolgot, távoztak el a városházáról.

Kormánydalok.

Elmennék én, jaj, de nem tudok,
A Jubileumig itten maradok!
Wekerle, miniszterelnök.

Szeretnék szántani,
Cselédet bántani,
Csak egy a bökkenő:
Nem enged Náway!
Darányi Ignác.

Kidőlt a fa mandulástul
Elválnánk mi Husztriatul,
Ugy elválnánk mi szegénytől,
Mint ősszel fa levelétől
Elválnék.

Husz éves fentartással éneklé
Kossuth Ferenc.

A reklambankó áldozata.

A bózás siralma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 3.

Még vannak emberek, akik a papirbankókat nem ismerik. Ezek még sohasem találkoztak kék- és vöröshasu ropogós papirpénzzel, csak réz-, nikkell- és ezüstpénz nyomja a zsebüket. Az embereknek ebbe az alosztályába tartozik egy aradi bózás mohamedán, polgári néven Recsep Halit.

Keletnek napbarnította legénye olyan szorgalmas, mint a hangya. Részveretes fakannájával úgy lótt-fut a város utcáin, mint egy konflis ló. Frisse bózájával mindenkit a legbájosabb szeretetreméltósággal kínál meg és olyan jámboran tekint vevőire, mint az a bizonyos borju az ujkapura.

Recsep Halit vasárnap délután egy kis kellemetlenség érte. A Gyár-utcát rőtta a fezes atyafi és jó üzleteket csinált sárgás folyadékával. Egyszerre egy ember állította meg a mohamedánt és alaposan bececheit. Amikor fizetésre került a sor, az idegen ember egy reklámtizest adott át Recsep Halinak. A reklámpénzen ott diszelgett Rácz József aradi fűszerkereskedő neve.

Mínthogy Recsep Halinak nem volt módjában iskolába járni, természetesen nem is tud olvasni s így nem lehetett figyelmes Rácz fűszeresnek a reklámbankón hirdetett kitűnő áruira. Ő csak színes papirost látott és ezen egy tizes számjegyet. Azt hitte tehát, hogy valódi tizes bankóval van dolga és gyanútlanul 9 korona 76 fillért adott vissza az idegennek, aki nyugodtan bezsebelve a jó pénzt, eltávozott.

Az esetenk szemtanuja volt néhány iparos-tanuló, akik nagynehezen felvilágosították a bózást, hogy alaposan becsapták. A szegény macedóniai rémületen futott az idegen után, aki azonban hamarosan ellillant. Recsep mindenkinek megmutatta a reklámpénzt, még a fünek és fáknak is. Majd lekapta feztét és a hajába akart markolni. Mínthogy azonban hithű mohamedán létére a haját leborotváltatta, hamar visszatette fejére a fezt, hogy napszurást ne kapjon. Ekkor kelet felé fordult, háromszor meghajtotta magát és keservesen felkiáltott:

— Allah, ill Allah!

Az isten azonban nem jelentkezett, bár-hogy is várta Recsep Halit, akit az iparostanulók felvezettek a városházára és itt Vidéky Gusztáv ügyeletes rendőrtisztnek elmondták az

esetet. A rendőrszt jegyzőkönyvbe foglalta a feljelentést és detektiveket küldött ki az idegen felkutatására.

Recsep Hali pedig szomorúan ballagott el a városházáról és valamit maga elé mormogott. Talán ezt mondta:

— Ez hamis dolog, mert nincsen benn a Koránban.

A detektivek még vasárnap este elfogták a csalót *Zvonár József* bádogossegéd személyében, akit felkísértek a városházára. Itt megmotozták s a bózás pénzéből még 7 korona 90 fillért találtak nála, a többi elmulatta. A pénzt visszaadták a megkárosult bózásnak. A csaló ellen pedig megindítják a bünvádi eljárást.

Petőfi Sándor Aradon.

A költő a Fábrián-családnál.

Egy ismeretlen adat.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, június 3.

Petőfi Sándor életrajzának egy ismeretlen, fölöttébb érdekes adata került most nyilvánosságra. Ez a fölfedezés bennünket érdekel a legközelebről: arra vonatkozik, hogy *Petőfi Sándor* a szabadságharcot megelőző években két napot *Aradon* töltött. Szinte csodálatos, hogy ez az esemény, amelyet most *Kovács Lajos*, szolgálaton kívüli viszonyban álló honvédszázados hoz nyilvánosságra, eddig titokban, megiratlanul, vagy legalább is elfelejtve maradt. Azonban az adat bizonyosságát megerősítik a Fábrián-család tagjai, közöttük *Fábrián László* nyugalmazott főispán, akinek apja, *Fábrián Gábor* házában volt *Petőfi Sándor*.

(*Kovács Lajos* közlése.)

A P. H.-ban még a boldogult *Tóth Béla* *Ki tud róla?* címen rovatot alapított, amelyben ugyancsak ő hívta föl azokat, akik *Petőfi* életrajzának ismeretlen adatairól, meg nem írt részleteiről tudnak, hogy azokat hozzák nyilvánosságra.

E felhívás hatása alatt jelentek meg az említett újság vasárnapi számában ezek a sorok:

Miután tapasztalom, hogy olyan közlemények is jelennek meg ebben a rovatban, amely közlemények írói beismerik, hogy nem volt személyes összeköttetésük a költővel, hanem csupán tudnak olyanokról, akik *Petőfit* ismerték, magam is közlök néhány adatot.

1846. vagy 47-ben (az évre már nem emlékszem egész bizonyosan), mint gimnázista, *Aradon* voltam ellátásban nagybátyámnál, a megye első alispánjánál. Lakásom is a megyeházán volt. Akkoriban egy *Bangó* *Pető* nevű fiatal ember volt a prefektusom. Ez a fiatal ember a debreceni kollégiumot végezte és a velem való gyakorlásra kívül irodalommal foglalkozott, amennyiben a *Frankenburg* *Adolf* által szerkesztett „*Honderü*” szépirodalmi lapnak rendes munkatársa volt. Ha jól emlékszem, akadémiai 100 aranyas pályadíjat is nyert. Nevezett prefektusomnak volt egy szintén debreceni kollégiumot végzett fiatal barátja, kit *Orbán* *Péter*nek hívtak. — Ez *Fábrián* *Gábor* aradmegyei birtokos és táblabíró, akadémiai tag és Arad város orsz. képviselőjének mostoha fia mellett, aki velem egy osztályba járt, volt szintén prefektus. Az említett két fiatal ember intim barátja volt *Petőfi*nek és erős korrespondenciát folytatott vele. Az ő meghívásukra az említett években *Aradon* meg is jelent *Petőfi*, két napi ott

tartózkodása alatt egyik napot az én prefektusomnál, a másikat *Fábrián* *nek* prefektusánál töltötte. Miután nekem és prefektusomnak a megyeházán három szoba állott rendelkezésünkre, prefektusom *Petőfit* teljes kényelemmel elláthatta. Nagybátyám, ki pár nappal *Petőfi* *Aradra* jövele előtt *Bécsbe* utazott, intézkedett, hogy prefektusom kedves vendége, ki már akkor nagy hírnevet szerzett magának, semmiben szükségét ne szenvedjen. Mondanom sem kell, hogy *Petőfi* nálunk tartózkodása alatt velem is foglalkozott s így, amire örökké büszke vagyok, ez a legjobb alkalom volt őt megismernem.

Kovács Lajos,
honvéd-husár százados, szolgálaton-
kívüli viszonyban.

A közlésben több adat mutat arra, hogy a közlés a valóságnak megfelel. *Bangó* *Pető* neve nagyon ismerős: a szabadságharc idejében ő szerkesztette az *Arad* című, erősen forradalmi szellemű lapot; az is tudvalevő, hogy a mondott időben *Kovács Ágoston* volt Aradmegye alispánja.

(Beszélgetés *Fábrián László*val.)

Az *Aradi Közlöny* egy munkatársa ma fölkereste *Fábrián László* nyugalmazott főispánt, *Fábrián Gábor* fiát s megkérdezte arra nézve, hogy tud-e a *Kovács Lajos* által említett adatokról. *Fábrián László* ezeket említette:

— Abban az időben, amelyet *Kovács Lajos* említ, én hat-hét éves voltam. Magam alig emlékszem a dologra, de anyám, *Fábrián Gáborné*, aki 1877-ben halt meg, több ízben említette előttem és családom tagjai előtt, hogy *Petőfi* egyszer náluk járt. Nagyon nagy esemény volt ez. Anyám úgy festette le *Petőfit*, mint igen feltűnő viselkedésű, szilaj modoru fiatalembert, aki már akkor tudatában volt nagyságának.

— *Fábrián Gábor* mostoha fia, akit a közlemény említ — folytatta *Fábrián László* — *Schenk* *Alajos*, *Schenk* *Ferenc*nek, a jelenlegi pécskai főszolgabírónak atyja volt. *Fábrián Gábornak* kivülről még egy mostoha fia volt, *Schenk* *Frigyes*, aki azonban tizenhét éves korában *Temesvárott*, ahová taníttatni küldték, tifuszbba esett és meghalt. *Schenk* *Alajos*nak, aki ez időben tizenöt-tizenhat éves volt, a nevelője egy *Komáromi* nevű debreceni teológus, később református pap volt. Abban az időben a prefektus *Madas* (és nem *Orbán*) *Péter* volt. Erre a *Madas Péter*re én is emlékezem. Igen jeles, tehetséges ember volt. Mi kor tőlünk elszármazott, Nagyszalontára ment. A debreceni országgyűlés idején atyám, *Fábrián Gábor* magával vitt bennünket *Debrecenbe*; ott azonban nem kapott szállást s így családját Nagyszalontára vitte s ott az esperesnél, *Balogh Péternél* szállásolta el. Nagyszalontán meglátogattuk *Madas Pétert*, *Petőfi* aradi barátját. *Madas* már akkor beteges volt s nem sok idő múlva meghalt. Ezt a *Madast* látogatta meg *Petőfi* a *Fábrián*-házban, ugyanabban, amely a *Fábrián* emléktáblával van megjelölve.

— A másik ház, amelyben *Petőfi* *Aradon* léte alkalmával tartózkodott, már nincs meg, csak néhány éve rombolták le. *Arad*megye alispánja az időben *Kovács Ágoston* volt, azon *Kovács-család* tagja, amelynek *Taucon* volt a birtoka. Az alispán fia szintén *Ágoston* volt, s unokaöccse *Kovács Lajos*, a szolgálaton kívüli viszonyban levő honvédszázados, a megjelent közlemény írója. Ezt a *Kovács Lajost* ismertem, s emlékszem rá, hogy az alispánéknál lakott. Az alispáni lakás az időben a megyeházának hátsó, a kert mögött levő részében volt, a hova később az árvaszék hivatalait helyezték. Ezt az épületet tudvalevőleg néhány év előtt lebontották. Én nem emlékszem, hogy *Petőfi* itt lakott volna, de miután *Petőfi* az idő-

ben tényleg *Aradon* járt, nem lehet kételkedni *Kovács Lajos* állításában; ez esetben pedig *Petőfi*, mint *Kovácsék* prefektusának vendége, bizonyosan ebben az alacsony, azóta lebontott házban lakott.

Petőfi költeményeinek összegyűjtött kiadása 1847. áprilisában jelent meg, de *Petőfi* költeményeit már előbb is ország-szerte ismerték. Annál különösebb, hogy *Petőfi* aradi látogatása ily kevés nyomot hagyott maga után. S szinte megfoghatatlan, hogy *Bangó* *Pető*, a ki maga is író ember volt, nem foglalta később írásaiba, hogy *Petőfi* *Aradon* az ő vendége volt. Akármilyen volt az oka, a dolognak irodalom-történeti érdekessége van s óhajtható lenne, ha *Arad* irodalmi körei e látogatás teljes részleteinek kutatására, kiderítésére vállalkoznának.

Csak kétértelműen!

— A válsághoz. —

— Mit fog most csinálni *Wekerle*?
— Majd megvállik!

Templomfosztogató jogász.

Egy gonosztevő naplója.

Szent-Antal ellensége.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, június 3.

Vajda-Hunyadon — mint tudósítónk jelenti — a ferenczrendi szerzetesek egy fiatal embert fogtak el, aki *Szent Antal* gyűjtőperselyét feltörte és az ajtatos hívők filléreit ellopta. A megtévelyedett fiatalembert átadták a rendőrségnek, ahol kiderült róla, hogy jogszigorló. A bűnös jogásznál érdekes feljegyzéseket találtak. A jogszigorló pontról-pontra följegyezte, hogy kiktől milyen összegeket kapott és honnan mennyit lopott. A feljegyzésekből kiderült, hogy a tolvaj különös előszeretettel viseltetik *Szent Antal* iránt, akinek perselyeiből annyi pénzt lopott el, hogy az így szenvedett kár még egy szentet is érzékenyen érint. *Szent Antal* a jogászsza szemben nem tehetett csodát és kezét nem tehetette a tolvajra, mert a szent kőkeze maga felé hajlik.

A vajda-hunyadi templom fosztogatásról ottani tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Tegnap a szent-ferenczrendi szerzetesek zárójában tettenértek és elfogtak egy fiatalembert, aki a *Szent Antal* szobra előtt levő gyűjtőperselyt feltörte. A tolvajt átadták a rendőrségnek, amely megállapította, hogy *Németh Lajos*nak hívják és bikszádi születésű szigorló jogász. Zsebében a következő feljegyzések voltak:

Kaptam *Apponyitól* 5 frtot, *Kölye* brassói ügyvéd-től kaptam 45 frtot, éjjel loptam tőle 5 frtot. Betörttem május 6-án a nagy-enyedi templomba, elvittem *Szent Antaltól* 7 frtot, ugyanott egy pincérlánytól 5 frt 32 krajcárt. Az erzsébetvárosi gör. kat. templomban a perselyből 19 frt 11 krajcárt, *Gyulán* a fürdőkorcsmából loptam 3 frt 8 krajcárt, egy aranyórát s láncot. *Medgyesen* a *Szent Antal*-perselyt 62 frttal, *Tövisen* az állomáson a pinkát elvittem 43 frttal, ugyanott a *Szent Antal* perselyt 3 frt 23 krajcárral, *Gyulafehérvárról* a *Szent Antal* perselyét 5 frt 70 krajcárral, *Alvincről* *Szent Antal* perselyét 5 frt 56 krajcárral, *Szászsebesről* *Szent Antal* perselyét 4 frt 75 krajcárral, *Vajda-Hunyadon* egy órát láncot.

A rendőrség a letartóztatott templomtolvajt átkísérte az ügyészséghez.

A motorosvasut igazgató-válsága.

Tettlelesség a korzón. — Az igazgatók lemondtak. — Kepes Ferencel nem működnek. — Miniszteri kiküldött Aradon. — Rendkívüli közgyűlés. — Az üzemátalakítás villamos erőre. — Eredményes beszámoló.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 3.

Az Aradhegyaljai helyi érdekű motorosvasut részvénytársaságnál ma, amikor a nyári forgalomnak örvendetes megnövekedése kétségtelenül igazolja a vállalat szükségességét és fokozatos fejlődését, egy különös incidens révén súlyos igazgatóválság keletkezett, amelynek megelégedést keltő elintézése csak napok múltán várható. Az incidens tegnap délben játszódott le Arad egyik legforgalmasabb helyén. A vasutársaság alkalmazottja, Hehs Márton a fölött való elkeseredésében, hogy Kepes Ferenc igazgatósági megbizott nem akarta magyarázatát adni Hehs elbocsátásának, többször arcultotta Kepest és bottal is végigvert rajta.

Az inzultált igazgatósági megbizott az újján kapott könnyű sérüléséről orvosi látleletet vétetett föl és még délután Budapestre utazott, hogy rokonával, Kepes Gyula dr. fővárosi ügyvéddel, a vasutársaság igazgatósági tagjával a további teendőkről értekezzen. Ugyancsak tegnap este Lőcs Rezső igazgatósági elnök vezetése alatt megbeszélésre gyűlt össze a vállalat több igazgatója, hogy tanácskozzanak a tettlelesség nyomán előállott helyzetről és állást foglaljanak az inzultushoz, amely bizonyos tekintetben a vasut igazgatóságát is érinti.

A tegnap esti és a mai napon folytatott tanácskozáson az igazgatóság rendkívül érdekes határozatban állapodott meg. Valamennyi igazgató kijelentette, hogy Kepes Ferencel, a megütlelt igazgatósági megbizottal nem hajlandó tovább működni. Ez okból az igazgatóság egy része már most lemondott, a másik rész pedig csupán azért marad meg állásában, mert az alapszabályok megkövetelik, hogy a részvénytársaság igazgatóságának legalább hat tagból kell állania. Azonban a demisszionált igazgatóknak lemondása, valamint a tisztségüktől megválni készülők csak föltételes és tárgytalanává válik, ha az elsőbbségi részvényesek, akiknek előjoga a vezérigazgató megválasztása, elmozdítják állásától Kepest és mást állítanak a vasut élére, az adminisztracionális és forgalmi teendők vezetésére.

A néhány hónappal ezelőtt megindult vezérigazgató-válság a direktorok állásfoglalása következtében tehát az egész igazgatóságnak válságává nőtte ki magát, amelynek megoldása végett talán már holnap Aradra érkezik az elsőbbségi részvényesek megbizottja.

A válságról és előzményeiről az alábbi tudósítást adjuk:

Főnök és gyakornok konfliktusa.

A Kotsis Lajos távozásával megüresedett vezérigazgatói állást az elsőbbségi részvényesek tudvalevőleg úgy töltötték be, hogy igazgatósági megbizotti címmel Kepes Ferencet, a kassa-oderbergi vasut tisztviselőjét állították a vállalat élére. Ez a választás nem keltett valami nagy megelégedést sem az igazgatóságnak

és a részvényeseknek, sem pedig az alkalmazottak körében, aminek kifejezést is adott az április 14-iki rendkívüli közgyűlés, amikor az igazgatóság javaslatát elvetette és a javasolt 10,200 korona helyett csupán Kotsis fizetését, évi 7200 koronát szavazott meg Kepes javalmazására.

Az alkalmazottak közül különösen Hehs Márton gyakornok részéről tapasztalt hideg fogadtatást az új igazgatósági megbizott, akinek első teendői között volt Hehs a központi irodából a Radnai-uti műhely irodájába kihelyezni. A gyakornokot bántotta ez a degradálás, de természetesen eleget tett följobbvalója utasításának és heteken át künn dolgozott a telepen nevelésesen csekély fizetésért és oly munkakörben, amelyet kevéssé ismert és amely az ambiciózus fiatal embert nem elégithette ki.

Tettlelesség a korzón.

Május elején azután Kepes Ferenc ebből a munkakörből is kitétte a gyakornokot, szabadságot adott és május 30-án június végére fölmondott neki. Ez a fölmondás végsőig elkeserítette Hehs Mártont, aki tegnap a korzón összetalálkozván Kepessel, elhatározta, hogy magyarázatot kér az elbocsátásért. Az igazgatósági megbizott a Fehér Kereszt kávéház előtt haladt el, amikor Hehs odalépett hozzá és megkérdezte, hogy miért tette ki őt az állásból? Kepes röviden válaszolt, majd heves szóváltás támadt, amelynek a megszólitott így vetett véget:

— Ugyan, hagyjon engem békében!

A rideg elutasításra az amugy is izgatott fiatal ember arra ragadtatta magát, hogy Kepest többször arcul üsse és a védekezésre fölémelt bot tulajdonosát megverje.

Hehs Márton a mindössze néhány pillanattig tartó inzultus után eltávozott, Kepes pedig a rendőrségre ment, ahonnan azonban elutasították azzal a tanácsal, hogy vétessen orvosi látleletet a botütéstől származó, újján kapott sérüléséről és keressen elégtételt a büntető bíróságnál. Az igazgatósági megbizott el is ment egy orvoshoz, de az elégtétel dolgában még nem intézkedett, mert még a délutáni gyorsvonattal Budapestre utazott. A fővárosban kikéri rokonának, Kepes Gyula dr. ügyvédnek, a motorosvasut igazgatósági tagjának tanácsát a további teendőkre nézve.

Az igazgatóság lemond.

Az ütlelésnek több szemtanuja volt, akik még a délutáni órákban szétvitték a kevéssé épületes jelenetnek hírét a városban. Természetes, hogy tudomást szereztek róla a vasutársaság igazgatói is, akik közül többen, még tegnap este Lőcs Rezső igazgatósági elnök lakásán értekezletet tartottak abban a tárgyban, hogy milyen állást foglaljanak el az inzultált alkalmazottal szemben? Az értekezlet tegnap még nem jutott teljes megállapodásra és ezért ma délután Lőcs Rezső elnökle mellett formális igazgatósági ülésen folytatták a tanácskozást. Ma azután hosszabb eszmecsere után teljes egyöntetűséggel az alábbi határozatot hozták.

Az Aradhegyaljai helyi érdekű motorosvasut részvénytársaság igazgatóságának tagjai kijelentik, hogy mindaddig, amíg Kepes Ferenc igazgatósági megbizott áll a vállalat igazgatásának élén, igazgatói működést ki nem fejtenek és ezért állásukról lemondanak. E lemondás tehát csak föltételes és csupán akkor terjesztendő a közgyűlés elé, ha Kepes Ferenc megmaradna a jelenlegi állásában. Ha azonban az igazgatósági megbizott elmozdítatnék, úgy a lemondás tárgytalan és az igazgatók megtartják tisztségüket.

E határozatot teljes egyértelműséggel hozták meg az igazgatók, akik közül a tanácskozáson Lőcs Rezsőn kívül a következők voltak jelen: Schwarz Jenő dr. alelnök, Avarffy Géza, Péterffy Antal, Sztankovits Miklós és Steiner Ferenc.

Sorshuzás dönt.

Az értekezletnek ezután határoznia kellett arról, hogy kik mondhatnak le már most és kik tartásuk meg állásaikat azért, hogy a vasutársaság felelős vezetés nélkül ne maradjon? Egy ilyen értelmű határozatnak hozatalát szükségessé tette az alapszabályok rendelkezése is, mely szerint az igazgatóságnak legalább hat tagból kell állania és mihelyt a direktorok száma hatra lecsökken, rendkívüli közgyűlést kell összehívni a lemondás által megüresedett helyek betöltése végett. Az e tárgyban való döntés eredeti módon, sorshuzás útján történt. A sorshuzás eredménye az lett, hogy a kilenc igazgatósági tag közül Schwarz Jenő dr., az igazgatóság alelnöke, Avarffy Géza és Steiner Ferenc már ma benyújthatták lemondásukat, míg a többi hat igazgatósági tag a főntebb vázolt okokból köteles tisztségében megmaradni.

A vállalatnak ez a hat igazgatója Lőcs Rezső elnökigazgató, Sztankovits Miklós, Hartwich György, Kepes Gyula dr., Neumann Hermann és Péterffy Antal. Lőcs Rezső már azért sem mondhatott le, mert vezetnie kell a társaság ügyeit és saját magának nem nyújthatja be a lemondását. Sztankovits Miklós üzletvezetőt a kereskedelmi minisztertől kapott megbízatása is visszatartotta még a lemondástól, ő lévén a kormány állandó kirendeltje a vasut ügymenetének ellenőrzésére. A sorsolásból kimaradtak még Hartwich György és Kepes Gyula dr., mint távollevők, akik különben is aligha járultak volna ahhoz, hogy Kepes Ferencnek le kell vonnia afférjának következményeit.

Miniszteri kiküldött Aradon.

A helyzet ma tehát az, hogy ha az elsőbbségi részvényesek, a Hennig, Hartwich & Co. cég nem távolítja el Kepes Ferencet, úgy nem részleges, hanem teljes igazgatósági krízist talál a vasutársaságnál. A vezetőség értesülésünk szerint bizik abban, hogy az elsőbbségi részvényesek nagyobb súlyt fognak fektetni a direktorium megmaradására, mint Kepes Ferenc megtartására és ezért az igazgatóság kivánságához képest elejti az igazgatósági megbizottat.

Holnap már Aradra érkezik a cég magyarországi képviselője, Förstl Ottó főmérnök, akivel az igazgatóság közölni fogja mai elhatározását, nevetesen azt, hogy az elsőbbségi részvényesek igazgatósági megbizottjának hivatalban maradása esetén a direktorok nem tartják meg tisztségüket.

Még nem tudni, hogy ki lesz a vállalat vezetője, de az igazgatóság minden esetre arra fog törekedni, hogy a vasut, amelynek életrevalósága nap nap után mind jobban beigazolódik, még napokig sem maradjon megfelelő vezető személyiség nélkül. A vasutársaság ügyei iránt rendkívül meleg érdeklődést tanúsító aradi

üzletvezető, *Sztankovics* Miklós utján az igazgatóság sürgősen kérni fogja a kereskedelmi kormányt, hogy rendeljen ki a miniszteriumból, vagy a vasuti és hajózási főfelügyelőségtől, esetleg az aradi igazgatóság személyzetéből kiküldöttet, aki ideiglenesen ellátná a vasut vezetésével járó teendőket.

Ha az elsőbbségi részvényesek várakozás ellenére ragaszkodnának *Kepes Ferenc* személyéhez, úgy *Lócs Rezső* elnök *rendkívüli közgyűlést hív össze*, amelyen a most lemondott igazgatósági tagok helyeit töltenék be. A közgyűlés után lemondanak a most még megmaradt igazgatók is, úgy hogy újabb *rendkívüli közgyűlésre* lesz szükség, a további lemondások révén megüresedett helyek betöltésére.

Villamos üzem a vonalakon.

Az igazgatóság és az építési vállalkozók különben az utóbbi hetekben szakadatlanul az a kérdéssel foglalkoznak, hogy a vasut összes vonalain a benzin hajtóerőt villamos erővel cserélik föl. Az üzemátalakítás dolgában folynak Budapesten és Aradon a tárgyalások a *Liemens és Schuckert* céggel és az *Aradi villamossági részvénytársasággal* mint a budapesti *Ganz* cég képviselőjével és ha a tárgyalások eredményre vezetnek, úgy jórészt fölöslegessé válik az a tőkeszaporítás, amelyet a vasúttársaság nemrégiben tervezett.

Az igazgatóság most készített el az áprilisi és május havi forgalomnak részletes kimutatásait, amelyek örvendetes jelét adják a vasut proszperálásának, a forgalom minél pontosabb lebonyolításának és a bevételek állandó emelkedésének.

Egy bankalakulás akadályai.

Ujból megtagadott cégjegyzés.

Visszautasított számlakivonat

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, június 3.

A március hó közepén megalakult *Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság*nak immár másodizben tagadták meg a cégjegyzését, mert a részvénytőke 30%-ának lefizetését olyan számlakönyvi kivonattal igazolta, amelyet az aradi törvényszék, mint cégbiróság nem akceptált. Először egy kisebb aradi, most pedig egy budapesti pénzügyintézet számlakivonatát csatolta az iratokhoz, noha a bíróság határozottan arra hívta fel a részvénytársaságot, hogy egy nagyobb aradi pénzügyintézet könyvkivonatával igazolja a 34.000 korona lefizetését.

Értesülésünk szerint, most már rövidesen véget fog érni a sok huza-vona, mert a *Hitelbank* a napokban egyik nagyobb aradi pénzügyintézet könyvkivonatával fogja igazolni a 30%-os lefizetését, s így a cégjegyzés megtagadásának legfőbb oka tárgytalanná válik.

A másodizben megrekedt bankalakulás részletei ezek:

Ez év március hó 25-én egy új pénzügyintézet alakuló közgyűlést tartottak meg Aradon. Az *Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság* alakuló közgyűlése volt ez, amelyen *Bartha Ferenc* országgyűlési képviselő elnöklete alatt elfogadták a már előre kidolgozott alapszabályokat s megválasztották az igazgatóságot.

Az új részvénytársaság 100.000 korona alaptőke mellett 1000 drb. 100 koronás névértékű részvény kibocsátásával alakult. Dacára ennek a meglehetősen kis tőkének, az alapszabályokban igen széles körű üzleti tevékenységre rendezkedett be. Az alakuló közgyűlés megtartása után a társaság igazgatósága az

aradi kir. törvényszékhez, mint cégbirósághoz folyamodott a részvénytársaság cégének bejegyzése iránt, miután a törvény szerint a részvénytársaság jogilag létezőnek csak a cégkönyvekbe való bejegyzés után tekinthető.

A királyi törvényszék *Heller Mór* dr. törvényszéki bíró előadása alapján április első felében tárgyalta az igazgatóság cégbejegyzési kérelmét, s az előadó bíró előadása alapján a cégbejegyzést megtagadta.

A bejegyzés megtagadásának több oka volt. Részint formai részint tárgyi okok. A formai okok közül hiányosnak tartotta a törvényszék a kérelmet azért, mert az alakuló közgyűlésen a részvényeseknek csak egy része jelent meg. Törvénybe ütközönek találta, hogy az alapszabályokban nincs megjelölve a részvénytársaság által megválasztott igazgatóság működési ideje. De főleg azt kifogásolta, hogy a benyújtott alapszabályok szerint a *rendkívüli közgyűlés összehívásához* nem kevesebb mint 500 részvényes, tehát az összes részvényesek felének részvételét kívánják. A törvényszék ezt nyilván törvénybe ütközönek deklarálta, mert a kereskedelmi törvény 178-ik szakasza értelmében az alaptőke egy tizedrészét képviselő részvényesek már kívánhatják a közgyűlés egybehívását.

Erdekes volt a cégbiróságnak ama határozata, mely szerint az ujonnan alakult részvénytársaságnak az alaptőke 30%-ának lefizetését bizonyító számlakivonatát nem fogadta el. Ugyanis a folyamodó részvénytársaság az *Aradi Hitelbank*, mint szövetkezet által kiállított könyvkivonattal kívánta bizonyítani, hogy a részvényesek a részvénytőke 30%-át körülbelül 34.000 koronát tényleg befizettek. A királyi törvényszék azonban tekintettel arra, hogy az *Aradi Hitelbank* mint szövetkezet igazgatói csaknem valamennyien igazgatói az ujonnan alakult részvénytársaságnak is, a 30%-os részvénytőke befizetésének igazolásánál nevezett hitelszövetkezet könyvkivonatát nem vette figyelembe. Együttal felhívta az új társaságot, hogy a részvénytőke 30%-át egy ismertebb és nagyobb aradi pénzügyintézetnél fizessék be, illetve, hogy egy tekintélyes pénzügyintézet számlakivonatával bizonyítsák az alaptőke törvényes hányadának lefizetését.

A részvénytársaság igazgatósága endegve a törvényszék felhívásának, tulnyomó részben pótolta azokat a hiányokat, amelyeket a bíróság a cégbejegyzési kérvényükben észlelt. Újabb kérvényt adott be, amelyet a napokban tárgyal az aradi törvényszék, mint cégbiróság.

A bíróság most másodizben sem jegyeztette a céget, még pedig két okból. Első sorban újból főleg a részvénytőke 30%-ának befizetését igazoló számlakönyvi kivonatát kifogásolta. A folyamodók ugyanis a részvényesek által befizetett alaptőke 30%-át, 34000 koronát, egy budapesti pénzügyintézetnél helyezték el. Miután a törvényszék a számlakönyvi kivonatát kiállító pénzügyintézet közelebről nem ismeri, a cégbiróság most is ragaszkodott ahhoz, hogy az alaptőke 30%-a egy aradi nagyobb pénzügyintézetnél helyeztessék el, illetve ennek befizetése egy aradi pénzügyintézet kivonatával igazoltassék. Másodszorban az alapszabályok azon pontja esett kifogás alá, hogy a *rendkívüli közgyűlés egybehívására* csak olyan részvényes jogosult, akinek a nevében a részvény legalább is három hónapra át a részvénykönyvbe be van jegyezve. Ezzel a tervezett rendelkezéssel szemben a cégbiróság ragaszkodik ahoz, hogy ilyen jog a részvényesnek minden korlátozó feltétel nélkül adassék meg, már azért is, mert az ilyen korlátozó intézkedés ellenkezik a kereskedelmi törvény szellemével.

A mint hírlik, az *Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság* alapítói a cégbiróság által kívánt eme módosításokat hamarosan pótolni fogják, s így a közel jövőben Aradon egy újabb pénzügyintézet fogja működését megkezdeni.

Tizenkét éves gyujtogató.

Aki nem találkozott az Istennel.

Egy furcsa bűnpör.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, június 3.

Egy tizenkétéves gyerek állt ma lopás és gyujtogatással vádolva az esküdtszék előtt. *Bankis Mironnak* hívják, s *Vaszoja* községben lakik. Mult év november elején egy falujabeli kamasz felbízta, hogy lopózzék be *Dobre Jenovie* házába, s lopja ki a ládából a házigazda pénzét. *Bankis* szabadkozott, de aztán, félve a kilátásba helyezett veréstől, a padláson át behatolt *Dobre* házába, s a nyitva felejtett ládából kilopott 23 korona készpénzt, s átadta megbízójának.

A dolog azonban hamarosan kiderült. mire *Bankis*t alaposan elverték. A fiatal suhanc felbujtóhoz ment panaszra, aki erre azt tanácsolta neki, hogy boszúból gyujtsa fel *Dobre* házát. A gyerek ennek a megbízásnak is engedelmességet s november 11-én felgyujtott egy, a házhoz közel álló szénaboglyát, amely porrá égett. Nagyobb veszedelem csak azért nem támadt a gyujtogatásból, mert a tüzet még jókor észrevették s tova terjedését megakadályozták.

Ezért a két büntetést vont a felelőségre az esküdtszék a fiatal bűnöst, aki bamba képpel állott bírál előtt.

Az esküdtszék megalakításához megkívántatott formalitások után *Köller János* elnök a vádlott kihallgatásához fogott.

— Hogy hívják? kérde az elnök.

A fiu gondolkozik, ostobán néz hol az elnökre, hol az esküdtekre s végül egykedvűen felel.

— Nem tudom!

— De azt csak tudja, hogy hívják az apját?

— Azt se tudom!

— Hány éves? — faggatja tovább az elnök.

— Nem tudom.

— Mi a vallása?

— Nincs nekem vallásom — veti oda a kis istentagadó.

— Hát templomba nem szokott járni?

— Nem én, sohse voltam ott.

Miután az általános kérdésekre ugyszólván semmi választ sem kapott az elnök, megmagyarázza a fiúnak, hogy mivel van vádolva.

— Nos, bűnösnek érzi magát?

Bankis Miron farkasszemű néz az elnökkel s szinte mosolyogva mondja:

— Igen!

— Hát akkor tudja, mivel van vádolva?

— Tudom is én. De gondolom, hogy baj van, ha *Vaszojáról* idehoztak.

— Ismeri az esküdteket?

— Hogyne! Láttam én már ilyen kabátos embereket.

A furcsa feleletek mindinkább megérlelték a bíróságban azt a nézetet, hogy a vádlott aligha épelméjű. Nagyobb biztonság kedvéért azonban az elnök néhány általános kérdést adott fel a fiatal bűnösnek.

— Mondja csak *Bankis*, van Isten?

A gyerek ügyefogyottan rázza a fejét.

— Nem tudom még nem találkoztam vele.

Azután újabb próbát tettek vele. Kirakták

elje a forgalomban levő ércpénzek közül egy darabot a fillérestől a tíz koronás aranyig.

— No Bankis — biztatta az elnök — válassza ki az iderakott pénzekből a legértékesebbet?

A vádlott minden habozás nélkül a két filléres pénzdarabhoz nyúl és átadja az elnöknek.

— Miért tartja ezt a legértékesebbnek?

— Azért, mert ilyenért cukrot is adnak.

Miután a zavart és különös f-leletek nyúlvánvalóvá tették, hogy a fiu alighanem bolond, Köller János elnök félbeszakította a tárgyalást, egyúttal pedig intézkedett, hogy a törvényszéki orvosszakértők sürgősen megfigyelés alá vegyék a tizenkét éves bűnöst.

A válság.

Wekerle Bécsben. — A király nem engedi. — Kossuth, Andrassy és Wekerle a felelősek. — Kossuth miniszterelnöksége. — Konfliktus az udvar és koalíció között. — Mit kíván a 48-as párt?

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 3.

A válsághírek, noha a kormányhoz közelálló körökben kiadták a jelszót, hogy ilyenekről szó se legyen, mind erősebben tartják magukat. A pártkörökben feszült érdeklődéssel lesik a következőket s az összes pártok arra a bizonyos várakozó álláspontra helyezkednek, amely egy beálló kabinetválság esetén lehetővé teszi a konjunkturához alkalmazkodó állásfoglalást. Általában szilárd a vélemény, hogy a válság már beállt, de a király nem engedi lemondani a kabinetet mindaddig, amíg a magára vállalt paktum minden pontját nem teljesíti. Ha kormányválság lesz is, az új kabinetben Wekerlének, Andrassynek és Kossuthnak, mint akik a paktum betartásáért felelősséget vállaltak, feltétlenül tárcát kell vállalniok.

A válság történetében a legérdekesebb, hogy míg a fővárosi lapok, csak mint eshetőségről beszélnek róla, a bécsi lapok már befejezett ténynek tekintik s egyik előkelő bécsi újság — állítólag igen jól értesült helyről, — azt a felvilágosítást kapta, hogy az új kabinet feje Kossuth Ferenc lesz, mint aki az összes vezető politikusok között a legengedékenyebb. Szerfölött érdekes egy berlini lap közlése is, amely az udvarnak a koalícióval szemben táplált érzelmeiről ír szenzációs dolgokat.

Mai értesüléseink:

Kossuth Ferenc — miniszterelnök.

A bécsi *Montags-Revue* ma nagy föltűnést keltő cikket közöl, amelynek a budapesti helyzetre vonatkozó információja így szól:

Pénteken este a híressé vált Kassvacsora után azt beszéltek politikai körökben, hogy a kormány benyújtotta lemondását és hogy ez Andrassy Gyula gróf sürgetésére történt. A kabinet egyik tagja kézzel-lábbal kapálódzott ellene és *vonakodott aláírni a lemondási kérvényt*. Ez a miniszter *Kossuth Ferenc volt*. Ma *Wekerle Sándor* Bécsbe jön, *magával hozza a lemondási kérvényt* és kérdés, vajjon mint miniszterelnök utazik-e vissza Budapestre.

Ha a felség elfogadja a lemondást, akkor Kossuth Ferencre kerülne a sor. Ez a történelmi nevű férfiú, akinek nevéhez a legradikálisabb közjogi program fűződik, a

legalkalmazkodóbb, a legelőzékenyebb és legkevésbé radikális tagja a függetlenségi pártnak. Ha neki sikerül többséget szereznie, akkor *ő a jövő miniszterelnöke*, noha *Jus'h Gyulát is emlegették erre a szerepre.*

Egy alkotmánypárti képviselő, akihez egy hírlapíró a *Revue* értesülése dolgában kérdést intézett, így nyilatkozott:

Wekerle Sándor tagadja, hogy holnap benyujtana a lemondást. De nekem az az impresszióm, hogy a válság, amelyet őszig szerettek volna kitolni, *még ebben a hónapban aktuális lesz.*

Konfliktus a korona és a kormány között

Bécsi távirat szerint a *N. F. Pr.* mai estilapja *Hangulatok a magyar koronázási jubileum külsőben* cím alatt cikket közöl, amelyben többek között ezeket írja:

Az alkotmánybiztosítékok célja az, hogy a magyar parlament ily módon *gyarapítsa hatalmát* a katonai kérdések körül vivandó harcra. A korona és a koalíció között létrejött paktumról az alkotmánygaranciákat illetőleg oly kalandos hírek vannak forgalomban, amelyeket csak azoknak a titokzatos áprilisi napoknak története tesz érthetővé. A fegyverszünetet azért kötötte a korona, mert bizvást remélhette, hogy a béke napjaiban sikerülni fog higgadtan és nyugodtan meghányingvetni a katonai kérdéseket. Ez a remény azonban nem vált valóra. És ebből magyarázható a korona részéről az alkotmánybiztosítékok halogatása, viszont a magyar parlament részéről az a sürgős törekvés, hogy hatalmát akarátának keresztülvitelére megnövelje. *Ez egészségtelen, sőt tarthatatlan helyzet*, mert a belőle következhető surlódások *a legsúlyosabb bonyodalmakra vezethetnek.*

Ilyen hangulatok közepette készül Magyarország a koronázási jubileum ünnepe. Természetes, hogy ilyen viszonyok között szó sem lehet szíves közeledésről a korona és a parlament között.

Az udvar véleménye.

A Berlinben megjelenő *Täglicher Rundschau* című napilap mai számában állítólag a bécsi udvari körökhöz közelálló forrásból a következő feltűnést keltő hiradást közli:

Kétségen kívül áll, hogy a bécsi udvarban a magyar koalíció eddigi működése miatt igen kedvezőtlen hangulat uralkodik Magyarországgal szemben.

Az udvar igen nagy bizalmatlansággal néz a koalíció céljai elé s különösen a paktum legfontosabb pontjainak a koalíció által való magyarázata nem találkozik az udvar véleményeivel. Nagy a bizalmatlanság Kossuth Ferenc gazdasági programja iránt is, amely nyíltan Ausztria ellen irányul s a fennálló gazdasági közösséget súlyosan veszélyezteti, sőt a két ország pragmatikus egységét is megátadja. Ez ő felségét is gondolkozóba ejtette.

Ofelsége a koalíció ellen napról-napra nagyobb bizalmatlanságot tanúsít és ehhez még egy csomó aggasztó tünet járul: így a magyar kormánynak a horvátokkal szemben mutatott eljárása, a nemzetiségek ellen való akció s a koalíciónak az az igyekezete, hogy az általános választói jog keresztülvitele iránt vállalt kötelezettséget kikerülje. Mindez gondolkozóba ej-

tette a bécsi udvart s azt a meggyőződést érlelte meg az illetékes körökben, hogy a folytonos engedékenységgel nem lehet semmire jutni, tehát *tanácsos lenne újból nagyobb állhatatosságot mutatni a magyar törekvésekkel szemben.* A korona az általános választói jog keresztülvitelét követeli s hivatkozik a trónbeszéd azon argumentumára, amely szerint a választójog reformját az alkotmánybiztosítékok előtt kell tető alá hozni, mert a magyar kormány által követelt alkotmánybiztosítékok a korona jogait erősen megszorítják s érthető, ha a korona nem akarja az utolsó kártyát is kiadni kezéből, arra az eshetőségre számítva, hogy a kormány nem tesz eleget az általános választójog behozatala iránt vállalt kötelezettségének.

A magyar miniszterek most pressziót akarnak gyakorolni a királyra, amely igyekezet csak folytatása egy régóta folyó és ugyancsak presszióra irányuló sajtókampanynak.

Végül megjegyzi a cikk sugalmazója, hogy a függetlenségi párt *hajlandó a felemelt létszámú ujonkontingenst megszavazni s az alkotmánybiztosítékokról is lemondani*, ha ő felsége beleegyezik, hogy a 48-as-as párt a kormányzást átvegye.

A Mici pénze.

A bűnbánó tolvaj.

Hét év után.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 3.

A tolvajok csak a halálos ágyukon éreznek megbánást és sajnálják meg azokat, akiket megloptak. Arra pedig, hogy a lopott dolgot visszaadják a tulajdonosnak, még nem volt példa. Most azután beigazolódott Rabbi Akiba híres mondása, hogy semmi sem új a nap alatt. Megtörtént, hogy egy tolvaj hét évig szánta bánta a bűnét és hét év eljuttatta a lopott pénzt a tulajdonosnak, akitől levél útján udvariasan még bocsánatot is kért.

A hét évvel ezelőtt elkövetett lopásról és a bűnös megtéréséről budapesti tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Schwarz Mici orfeuménekesnő hét évvel ezelőtt bejelentette a budapesti rendőrségnek, hogy az Izabella-utcában 70 forint papírpénzt és egy aranyfogat tartalmazó pénztárcáját elvesztette. A rendőrség megindította a nyomozást, amely azonban nem vezetett eredményre.

Néhány nappal ezelőtt *Schwarz Mici* idézést kapott a rendőrségtől. Miután az orfeuménekesnő konstataulta, hogy ő volt az, aki hét évvel ezelőtt a pénztárcája eltűnését bejelentette, átadtak neki 70 forintot és egy aranygyűrűt. A pénzt a rendőrséghez egy névtelen levél kíséretében juttatták el. Az érdekes levél a következőképen hangzik:

Tekintetes Kapitányság!

Hét évvel ezelőtt nagy nyomorban voltam. Két napig nem ettem semmit, munkát kerestem, de mindenütt elutasítottak. Végigmentem az Izabella-utcán és egy nő zsebéből kiloptam a pénztárcáját, amelyben 70 forint és egy aranyfog volt. Szerencsét hozott nekem ez a pénz. Pár nap múlva munkát találtam. Azóta szorgalmasan dolgoztam és most már meglehetősen vagyonom van.

A lopás miatt lelkiismereti furdalást érezek s azért most visszaadom a pénzt. Kérem a Kapitányságot, hogy adja vissza a tulajdo-

nosnak. Bocsánatot kérek a lopásért és a tulajdonos fogadja el tőlem. a megtért bűnöstől ezt a gyűrűt.

Schwarz Mici kijelentette a rendőrségen, hogy a pénzt jótékony célra fordítja, a rubintköves aranygyűrűt azonban megtartja emlékül. Ujjára huzta a gyűrűt és bájos mosolylyal elment a kapitányságról.

TANÜGY.

(—) Katolikus hitoktatás az aradi iskolákban. A városi tanács és a róm. kat. püspökség között nemrégiben tárgyalások indultak meg az iránt, hogy a város a községi iskolákban újabb hitoktatási állásokat szervezzen, a hitoktatóknak fizetését emelje fel, lakbért, korpótléket és nyugdíjgulságot biztosítson nekik. A tanács a tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvet az iskolaszék elé terjesztette, amely ma délután tartott ülésén foglalkozott a csanádi püspökség követeléseivel. Az iskolaszék arra az álláspontira helyezkedett, hogy a püspökség követeléseit a tanács nem teljesítheti, csupán az eddigi 4800 korona tiszteletdíjat 6000 koronára emeli fel s így lehetővé teszi, hogy még egy róm. kat. hitoktató is működhesse. Ezt a határozatot az iskolaszék megküldi a tanácsnak, amely az aradi plebánia hivatal útján értesíti a csanádi püspökséget az iskolaszék határozatáról.

Az ülésen *Varjassy* Lajos polgármester elnöklésével jelen voltak: *Fetter Géza*, *Frint Lajos*, *Kovács Vince*, *Maresch Gyula*, *Maurer Mihály*, *Magyari Ferenc*, *Müller Gyula*, *Nagy János*, *Pétorffy Antal*, *Reicher Károly*, *Salac Gyula*, *Steinhardt Mór dr.*, *Szántó Lajos*, *Szilágyi György*, *Tedeschi Viktor* és *Bonts Aurél* jegyző.

A szimuláns ridikül-tolvaj.

Örültnek tette magát.

Nem mer az esküdtszék elé állani.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, június 3.

Reusz György, az ismert aradi ridikül-tolvaj, aki több rablás miatt a napokban áll bírál elé, megérezte vesztét s mindenáron szabadulni akar az igazságszolgáltatás sujtó keze alól. *Reusz*, aki negyedik hónapja vizsgálati fogságban ül, tegnap várossággal dühöngeni kezdett s mindenáron elakarja hitetni magát, hogy örült.

Egész a legutóbbi időkig állandóan nyugodtan viselkedett és semmi jelét sem adta annak, hogy elméje a fogság tartama alatt megháborodott volna. Néhány nappal ezelőtt azonban kezdett feltűnően viselkedni s apró furcsaságaival iparkodott tévutra vezetni őreit. Hogy, hogy nem — eddig még nem sikerült megállapítani — tegnap megtudta, hogy rablási ügyét az esküdtszék június 5-én fogja tárgyalni. Ettől kezdve állandóan örültségi rohamokat szimulál.

Hogy minél valószínűbbé tegye betegségét, tegnap óta semmit sem evett. Egyre ordít, énekel, káromkodik s tör, zuz mindent, ami csak a kezébe akad. Azt a néhány jobbara vasból lévő butordarabot, ami a cellájában van, össze-vissza hányja, dobálja, úgy, hogy tényleg azt a hatást kelti, mintha őrjöngene.

A fogházor azonnal jelentést tett *Dezsőfi Mihály* fogházfelügyelőnek, aki maga kereste fel *Reusz Györgyöt* cellájában és csendre intette. Az intelem azonban mit sem használt, mert a mint a rabló meglátta *Dezsőfit*, újból dühöngeni kezdett, s összeszorított ökklökkel, nagyot ordítva, a fogházfelügyelőre rohant. Alig lehetett a magából kikelt embert lefogni, akit

végül is úgy tettek ártalmatlanná, hogy kényszerubbonyt huztak rá.

A fogházfelügyelő jelentést tett az ügyészségnek, amely a nap folyamán megbizta a törvényszéki orvosokat *Reusz György* sürgős megfigyelésével. Az orvosszakértők mindezekig még nem terjesztették be jelentéseiket, s így még bizonytalan, tényleg megőrült-e az aradi ridikül-tolvaj, vagy csak szimulál. Ha az orvosok alaposnak találják betegségét, akkor a júniusi esküdtszéki ciklus egyik legérdekesebb tárgyalásától esik el az aradi közönség.

Véres harc egy gyilkos ellen. Ostrom csendőrfegyverrel. Egy apa rémtette.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, június 3.

Vác városát szombaton délután órák hosszat óriási izgalomban tartotta egy örült ember véres garázdálkodása. A meghaborodott egyén revolverrel lelőtte saját fiát, majd lelőtt egy rendőrbiztost, azután eltorlaszolta magát és csak órák-hosszat tartó formális ostrom után sikerült az egyesült váci csendőrségnek és rendőrségnek a dühöngő embert lefegyvereznie.

Részletes tudósításunk a következő:

Zsideg Ignác váci kalaposmester nemrégiben koresmát nyitott a Duna mellett levő házában, amelyben már évtizedek óta lakott. A koresmának ő volt a legszorgalmasabb ivója. Teljes ambícióval feküdt neki az alkohol élvezetének s sikerült is neki rövid idő alatt annyira elzűlleni, hogy apja kitagadta s végrendeletében minden vagyonát két unokájára iratta. Ettől kezdve valóságos pokollá változott a *Zsideg-ház*. A veszekedések napirenden voltak s a rend nem állott többé helyre.

Szombaton délután *Zsideg Ignác* fiatalabbik fia, *Gyula*, aki fegyintézeti tisztviselő, hivatalából hazatérve ismét összezőrdült apjával. *Zsideg Ignác* erre revolvert ragadott s fiára támadva, revolverével keresztüllőtte. A fiúnak még volt anynyi ereje, hogy elvándorogjon a közeli városházára, ahol a rendőrség előtt összeesett.

A rendőrségről *Markovics János* rendőrbiztos több közlegényvel *Zsideg Ignác* letartóztatására indult. Mire azonban odaértek, a gyilkos bezárta az ajtókat és eltorlaszolta magát. *Markovics* lakatosért küldött s rendőreit az utcán hagyva, felakarta nyitni az ajtót. Egyszerre azonban két lövés dördült el: *Zsideg* az ajtón keresztül kilőtt a szobából. A következő pillanatban *Markovics* véresen, támoogyva jött ki az utcára, ahol összeesett: az egyik golyó keresztüljárta.

A véres esetnek hamarosan híre futamodott. A polgármester a tűzörségre telefonált s kölcsönkérte a legerősebb vizipuskát, hogy azzal öntözzék ki a gyilkost házából. A vizipuska azonban mitsem használt. Közben kivonultak az összes városi rendőrök és a csendőrség is. A csendőrök felszólították *Zsideget*, hogy adja meg magát; ő azonban revolverlövésekkel válaszolt. Az örült ember megtette azt is, hogy a bezuzott ablakokon kihajolva a

ház előtt összegyűlt, ezekre menő tömeg közé lőtt, szerencsére azonban eredmény nélkül. A csendőrök erre kijelentették, hogy agyonlövők *Zsideget* az ajtón, vagy az ablakon keresztül, ha meg nem adja magát. A válasz néhány revolverlövés volt.

Erre a városi rendőrök az ablak alatt foglaltak állást, a csendőrök pedig az ajtó elé állva, az ajtón keresztül kezdtek a szobába lövöldözni. *Zsideg* minden lövésre hasonlóval válaszolt. A csendőrök már 24 lövést tettek, mikor *Marschall*, a csendőrök parancsnoka ismét megadásra szólította fel *Zsideget*.

Zsideg erre kijelentette, hogy megadja magát, de csak azért, mert a csendőrök tüzelésétől az ablakfüggöny tüzet fogott s mert a revolvere is elromlott. A csendőrök erre betaszították a teljesen összelövdözött ajtót s a szobába hatolva, lefegyverezték az őrjöngő embert, aki buvó helyéről lövöldözött, nehogy a csendőrgolyók eltalálják.

A szobában rettenetes kép tárult a nézők szeme elé. A függönyök és a butorok égtek, a falak, a képek és a butorok teljesen össze voltak lövöldözve. A tüzet a kéznél levő vizipuskával hamarosan eloltották s *Zsideget* megkötözve a városházára vitték. A négy óra hosszat tartó ostrom által a végtelékig felizgatott tömeg meg akarta lincsezni a gyilkost, akit a csendőrök és rendőrök alig tudtak megvédeni.

Zsideget ma beszállították a pestvidéki törvényszék fogházába. A két áldozat iránt városszerte nagy a részvét. Mindkettőjük sebesülése életveszélyes.

HIREK.

— *Wekerle* és *Jekelfalussy* Bécsben. *Budapest*-ről táviratozzák: *Wekerle* Sándor miniszterelnök és *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter ma Bécsbe utaztak, hogy jelen legyenek *Erzsébet* királyné szobrának holnap megtartandó leleplezési ünnepélyén.

— Új pénztézet a megyében. *Pécskán*, amint értesülünk, legközelebb új pénztézet alakul meg, 200,000 korona alaptőkével. A címe valószínűleg *Pécskai Járási Takarékpénztár* lesz, az alapítók között vannak: *Rokszin József* gyógyszerész, *Schenk Ferenc* főszolgabíró, *Povácsay Soma* és *Momák Flóris* községi jegyzők, *Holzeisen József* és *Martinsky* kereskedők, *Kurunczi Sándor*, *Katona Mihály* birtokosok és *Nagy János*, *Magyar-Pécska* község bírája. A takarékpénztár részvénytársasága valószínűleg e hó 10-én már megtartja alakuló közgyűlését.

— Az osztrák miniszterelnök *Budapest*-en. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: *Beck* báró osztrák miniszterelnök *Attems* Rudolf gróf miniszteri titkár kíséretében ma reggel *Budapestre* érkezett. *Beck* báró délelőtt 10 órakor a miniszterelnöki palotába hajtattott, hol *Wekerle* miniszterelnökkel hosszabb ideig konferált. *Beck* báró délután 5 óra 15 perckor visszautazott Bécsbe.

— A fehéregyházi templom. Az a budai telek, ahol *Arpád* vezér sírját sejtik s ahová a magyar kormány a fehéregyházi templomot akarja építtetni, egy *Bonn* *Ferdinánd* nevű építőmester tulajdona. *Bonn* ezt a teleket egy évvel ezelőtt 120,000 koronáért vette és most 300,000 koronáért akarja eladni. — A kormány — mint fővárosi tudósítónk táv-

iratozza — a törvény alapján a telket kiszajátítja.

— **Makó — bojkott alatt.** Makó-ról táviratozzák: A kizárt építő, lakatos, asztalos és ács munkások ma vörös falragaszokon adták tudtul a közönségnek, hogy Makót egy évig bojkottálják, semhogy a jelenlegi viszonyok mellett munkába álljanak és kivándorolnak Amerikába.

— **A román püspök ebédje.** Papp I. János aradi görög keleti román püspök vasárnap *Teleszku* György, az Aradról távozó görög katolikus kanonok tiszteletére ebédet adott, a melyen kivüle hivatalosak voltak: *Beles* János kir. közjegyző, *Goldis* László és *Onku* Miklós orsz. képviselők, *Csorogár* Román papnevelői igazgató, *Beles* Vazul esperes, *Trucza* Péter szentszéki ügyész, *Purkár* György és *Csuhandu* György szentszéki előadók. Az ebéd során több meleg hangu pohárköszöntőben ünnepelték *Teleszku* Györgyöt, aki huszonhat éven át volt lelkipásztora az aradi görög katolikus egyházközönségnek, s aki most Lugosra távozik.

— **Nagy léghajó szerencsétlenség.** Egy római távirat jelenti: A nemzeti ünnep alkalmából ma délelőtt a királyi pár jelenlétében céltábla-versenylövést rendeztek. Az ünnep végén katonai léghajó szállott fel. Háromszáz méternyi magasságban a léghajó, a zivatarfelhők villamos kísülése következtében, meggyuladt és a nézők nagy rémületére a földre zuhant. Univelli százados, aki a léghajóval felszállott, súlyosan megsebesült. A királyi párt a szerencsétlenség mélyen megrendítette. Viktor Emánuel király Univelli századost meglátogatta a kórházban és hosszabb ideig időzött ágyánál. Univelli százados délután sebesüléseibe belehalt.

— **Szalónstílus az aradi közkórházban.** Már régebb idő óta állandó a panasz, hogy az aradmegyei közkórházban az ápolószemélyzet gorombáskodik a látogatókkal. Az igazgatósághoz több feljelentés érkezett, de az igazgatóság még érdemesnek sem tartotta, hogy megvizsgálja a feljelentésekben foglalt panaszokat. Vasárnap délután egy hölgyekből és férfiakból álló társaság volt a kórházban, ahol egyik ismerőst látogatta meg. Még csak három óra volt, tehát a látogatás ideje nem fejeződött be, amikor egy Nagy Erzsébet nevű ápolónő a kórterembe rontott és reprodukálhatatlan szidalmakkal illetve a társaságot, kikergette. A látogatók a folyosóra mentek, ahol az egyik asszony felelősségre vonta viselkedéséért az ápolónőt. Nagy Erzsébet éktelen haragra lobbant, megtámadta az asszonyt, letépte a ruháját és a földre teperte. A nagy lármára a szomszédban tartózkodó *Manu* Ábrahám dr. elősielt és szétválasztotta a verekedőket. Az inzultált látogatók ma délelőtt panaszt emeltek a kórház igazgatóságánál a goromba ápolónő ellen. Az igazgatóság ezekkel a szavakkal utasította el a panaszkodókat:

— Biztosan oka volt az ápolónőnek magukkal így bánni!

Az igazgatóság tehát megengedi az ápolószemélyzetnek, hogy a legdurvább modorban bánják a látogatókkal.

— **Mattasich kegyelmet kér.** Bécs-ből táviratozzák: Egy bécsi újságíró Achenben találkozott *Mattasich* Géza volt főhadnagygyal, *Köburg* Lujza regényének ismert hőseivel. *Mattasich* többek között kijelentette, hogy úgy véli, nemsokára megint kedvező körülmények között lesz és jobbra fordul a sorsa. Rokonai biztatására ugyanis felségfolyamodványt intéz a királyhoz, hogy a magyar koronázási

jubileum alkalmával törölje a hadbíróóság ítéletének kedvezőtlen következményeit.

— **A Kereskedők Köre közgyűlése.** Nagy érdeklődés mellett tartotta az Aradi Kereskedők Köre ez évi rendes közgyűlését vasárnap délután, *Tedeschi* Viktor elnöklésével.

Tedeschi Viktor szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, amelyben visszapillantva az egyesület múltjára, a körnek az idők során kifejlődött, jelenlegi hivatását fejtegette. Megemlékezett a körnek tavaly elhunyt tiszteletbeli titkáráról, *Hönich* Márkról. A határozatképességet megállapítva, a jegyzőkönyv vezetésével a titkárt, hitelesítésére *Deutsch* Mór és *Daimel* Lajos tagokat kérte föl. *Faragó* Rezső titkár terjesztette elő az évi jelentést, amelyet a közgyűlés helyeslően vett tudomásul. *Kerpel* Izsó magvas beszéddel méltatta azt a tevékenységet, amelyet a kör az elmúlt évben kifejtett. Indítványára a közgyűlés a kör vezetőségének elismerést szavazott. A közgyűlés során fölolvasták *Kálmán* Józsefnek, a kör egyik elszármazott tagjának *Losonc* irt levelét, a melyben köszönetet mond tiszteletbeli taggá történt megválasztásáért s a *Hönich* Márk emlékének megörökítésére szolgáló alaphoz 25 K.-val járul hozzá. Ezután a tisztújítás következett, a melyet mint korelnök *Deutsch* Mór vezetett. *Szücs* F. Vilmos indítványára *Tedeschi* Viktor elnököt és *Hegyi* Albert alelnököt, azon buzgó munkásság elismerésül, amelyet a kör élén folytatnak, egyhangulag, szavazás mellőzésével választották meg. A szavazás két bizottság előtt folyt. Az I. bizottság elnöke *Leichter* Lipót, tagjai: *Eisele* János és *Grünberger* Jenő, jegyzője *Kiss* János volt; a II. bizottság elnöke *Wallinger* József, tagjai *Wolf* Jenő és *Adler* Samu, jegyzője *Blum* Miksa. A szavazás eredményeül a többi tisztségeket a következőkkel töltötték be:

Alapítóke-gondnok: *Glück* Dezső. Belügyi osztály: igazgató: *Guld* Emil, titkár: *Kresz* Emil, jegyző: *Binéth* Ignác. Helyeszközlő-osztály: igazgató: *Keppich* Zsigmond, titkár: *Klein* Sándor, jegyző: *Keil* Lajos. Közmivelődési-osztály: igazgató: *Meer* Armin, titkár: *Mandl* József, jegyző: *Sámuel* Arnold. Vigalmi-bizottság: elnök: *Sági* Henrik, titkár: *Ilf*. Kocsi Ferenc, jegyző: *Berta* J. Pénztárnok: *Berger* Albert. Ellenőr: *Baumann* János. Ugyv.-titkár: *Faragó* Rezső. Könyvtárosok: *Pichler* Sándor, *Weisz* Miksa, *Seemayer* Ferenc. Háznagy: *Wallinger* József. Ugyész: *Dr. Nagy* Sándor. Választmány: *Daimel* Lajos, *Deller* Simon, *Doka* Miklós, *Deutsch* Fülöp, *Engel* Gyula, *Erdős* Pál, *Freud* Fülöp, *Grünberger* J., *Gedeon* János, *Geller* I., *Grallert* Rezső, *Grünwald* Samu, *Hoffmann* Sándor, *Illics* Zsivkó, *Lantos* József, *Lineberg* Károly, *Lévai* Adolf, *Krausz* Arnold, *Pick* Ernő, *Róth* Zsigmond, *Singer* Sándor, *Szántó* Kornél, *Schäffer* Henrik, *Szücs* F. Vilmos, *Stoll* Emil, *Steinfeld* Géza, *Schwarz* Manó, *Weicherz* Lipót, *Weinberger* János, *Zádor* Bertalan. Pótagok: *Andrejko* J., *Bellák* Mór, *Bogdán* György, *Donáth* Simon, *Halpern* Miksa, *Korniss* Odön, *Licker* Ferenc, *Székesy* Sándor, *Scheer* Miksa, *Weisz* Izsó. Számvizsgáló-bizottság: *Magyary* Ferenc (elnök), *Funkelstein* József, *Fodor* Gyula, *Glück* Károly, *Hacker* Mór, *Kneffel* Lajos, *Sugár* József.

— **Automobil-tragédia.** *Grác*-ból táviratozzák: A szomszédos *Eggenberg* községben egy automobil elgázolta *Nondrics* Esztrella asszonyt, egy bécsi orvos leányát és az eggenbergi gyógyintézet tulajdonosának nővérét. Az urinő reggel kilenc órakor egyedül sétált a gyógyintézet parkjában. Amikor visszatért az intézetbe, *Steinbügel* dr. ismert orvos automobilja jött vele szemben. Az asszony kiakart térni, de az automobil kereke elkapta, félrelökte és oly erővel vágta a földhöz, hogy pár perc múlva meghalt. *Wondrics* Esztrella egy triezsti orvos felesége. Ugyanaz az orvos, aki elgázolta, gyógykezelte a szanatóriumban és egy esztendővel ezelőtt súlyos műtétet hajtott végre rajta, a mely sikerült. Négy gyermek gyászolja az elhunyt urinőt. A legkisebb a gyermekek közül 18 hónapos. A tragikus sorsu asszony iránt nagy a részvét.

— **Aki sohasem csókolt meg nőt.** *Genuá*ból jelentik, hogy a minap ott egy *Brun* János nevű 102 éves ember halt meg. Mikor száza-

dik születése napját ünnepelte, nagy lakomát rendezett barátai tiszteletére, akiknek a következőket mondotta:

— Ma lettem száz éves; életemben sohasem kezelt orvos, soha nem szedtem orvosságot, ellenben folyton dohányoztam, ittam, amennyi csak jól esett. De anyámat kivéve, nőt sohasem csókoltam meg.

— **Halálozások.** *Szekér* Mihály, a kisjenői királyi hercegi uradalom nyugalmazott tisztartója tegnap reggel Kétegyházán 91 éves korában meghalt.

Pollák Arnoldné szül. *Süss* Etelka, *Pollák* Arnold szállító felesége május 31-én rövid szenvedés után meghalt. Tegnap délután temették nagy részvét mellett.

— **Megőrült operaénekes.** *Salzburg*-ból jelentik, hogy *Ritter* József, a bécsi opera nyugalmazott baritonistája megőrült. Vallásos örfjüngése tegnap tört ki rajta s a betegség első jelét tegnap délelőtt a székesegyházban vették észre rajta. Amikor ki akart menni a templomból, torkonragadta a nagyprépostot és rákiáltott:

— Az ilyen papoktól meg kell tisztítani a katolikus egyházat!

Később elment az érseki palotához és be akart jutni az érsek lakásába, de utját állták. Az ellentállás még jobban ingerelte. Ott már azt mondta, hogy ő a *salzburgi* érsek s egy káplántól azt követelte, hogy térdeljen le előtte és csókoljon neki kezét. Ezután a siklón fölment *Hohensalzburg*-ba, ahová két detektív követte, majd elfogta. *Ritter* vőlegénye volt egy táncosnőnek, aki régebben a bécsi opera tánckarában volt, most pedig együtt lakott vele *Salzburg* közelében, *Parschban*. Mostanában lett volna az esküvőjük, csak a szükséges irásukból hiányzott még egy-kettő.

— **Véres verekedés egy aradi üzletben.**

Vasárnap délelőtt véres verekedés színhelye volt *Kutányi* János Vörösmarty-utcai cipőkereskedő üzlete. Az üzlet két tanulója, *György* Dávid és *Luczay* László üzletzárás előtt összeveszett, mert nem tudott megegyezni abban, hogy ki locsolja és ki seperje ki az üzletet. A veszekedés közben *György* Dávid megrugta *Luczay*-t, aki annyira feldühödött az inultus miatt, hogy felkapott az asztalról egy ollót és egyik ágát bedöfte társa mellébe. A megsebzett fiu vértől borítva rohant főnökéhez és az ijedségtől alig tudta elmondani, hogy mi történt vele. Az üzletben óriási pánik keletkezett. A lármára nagy közönség gyűlt össze az üzlet előtt és izgatottan tárgyalta a történeteket. *György* Dávid a főnöke utasítására *Grossmann* Jakab dr. hoz sietett, aki bekötötte sérülését. Az esetről értesítették a rendőrséget, ahonnan *Moldován* Ödön ügyeletes rendőrhadnagy ment ki *Kutányi* üzletébe. Az időközben megérkezett mentők a megsebesült tanulót beszállították a vármegyei közkórházba. A merénylő *Luczay* László ellen pedig a rendőrség megindítja a bűnvádi eljárást.

— **Pályázat az Acsev-nél.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságánál több állomás felvigyázó gyakornoki állás van üresedésben. Ez állásra pályázhatnak fedhetlen előéletű, legalább 4 középosztályt végzett, katonai kötelezettséget már teljesített de 30 évet még meg nem haladott egyének. Kérvények keresztlevél, iskolai és erkölcsi bizonyítvánnyal, valamint katonai igazolvánnyal felszerelve fenti igazgatóság központi forgalmi osztályához nyújtandók be.

— **Egy aradi sportférfi sikere.** Szép kitüntetés érte *Óry* Aladárt, az ismert aradi sportférfiut. A bécsi nemzetközi vadászati kiállításon egy tizenhat darabból álló kollekciójával aranyérmét nyert. Belföldön *Óry* Aladárt már nem egy hasonló kitüntetés érte s a most díjat nyert kollekcióban is hat darab olyan agancs van, mely már több arany és ezüst érmét nyert.

Csecsemővel való utazásnál igen ajánlatos a Kufeka gyermeklisztje, mert nemcsak hogy ízletes, eltartható, könnyen magunkkal vihető, kitűnő csecsemő-eledelel, hanem ha talán a tej meg az éghajlat változtatásával a gyermek emésztése megzavarodna (gyomor- vagy bélhurutja támadna), az anya kipróbált szerrel pótolhatja. Kufeka gyermeklisztje finoman pelyhessé teszi a tej megalvását, így a gyermek gyomrára nézve emészthetőbbé teszi s mindjárt hátráltatja a gyomor- és bélhurut kifejlődését, különösen ha eleinte tej nélkül adják.

B. Nr. 11. 3737

— **A horvát vasutasok.** A koalíciós pártok ma délután **Kossuth** Ferenc kereskedelmi miniszter elnöklete alatt ülést tartottak, amelyen a **vasutas javaslattal** foglalkoztak. **Josipovich** Géza horvát miniszter a tárgyalás során módosítást ajánl. Ohajtja ugyanis, hogy a Horvát-szlavon országokban alkalmazott vasutasoktól **követeljék meg a horvát nyelv ismeretét is.** Kossuth Ferenc kijelenti, hogy ők a régebbi tárgyalások során ezt felajánlották a horvátoknak, akik azonban ezt visszautasították. Tekintettel azonban arra, hogy a kormány megakarja mutatni, hogy a legmesszebbmenő engedmények megadására is kész, az egyetértés fenntartása céljából **beleegyeznek a javaslatnak oly irányú módosításába, amint azt Josipovich kívánja.** Erre Josipovich módosítását egyhangúlag elfogadták. Josipovich megköszönte a koalíciós pártoknak, hogy a javaslatot az általa kívánt módosításokkal elfogadták s kijelentette, hogy mindenkor rajta lesz, hogy a magyarok és horvátok közti jó viszonyt, amennyire csak tőle kitelik, fentartsa és ápolja. Még néhány kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után az ülés véget ért.

— **Ha a földrengés harangoz.** **Santiago de Guayaquil**-ből jelentik: Ma újból 3 heves földrengést észleltek, melyek következtében a templomok harangjai megszólaltak, úgy, hogy a lakosok rémülve kirohantak az utcára. A földrengés komolyabb károkat nem okozott, de attól tartanak, hogy a belföldön tetemes károk történtek.

— **Falusi idyll.** Liptó Szent-Miklósról táviratozzák: **Enders** Ernő németlipcsei jegyzőgyakornok társaságban kirándulást tett az erdőre. Társalgás közben elő vette revolverét, melyet **Beniács** Sándor kántortanító leánya elkért tőle. A leány kezében a revolver véletlenül elsült és az **Enders** mellébe furódott, ki életveszélyesen megsebesült.

— **A fátyolos hölgy.** Lapunk vasárnapi számában megírtuk, hogy **Hanó** Lajosné óvónő engedély nélkül könyöradományokat gyűjt **Dercsényi** Etelka volt aradi színésznő részére s hogy ezért a rendőrség megindította a bünvádi eljárást. **Dercsényi** Etelka ma benjárt szerkesztőségünkben, hogy **Hanóné** nem könyöradományokat gyűjt az ő számára, hanem polgármesteri engedéllyel előfizetéseket gyűjt **Kedves** emlékek című munkájára.

— **Állatkiállítás Mezőkovácsházán.** A Csanád megyei Gazdasági Egyesület vasárnap délelőtt tartotta évi nagygyűlését Mezőkovácsházán **Haasz** Antal egyesületi alelnök elnöklete mellett. A közgyűlésen Csanád vármegye előkelősége szépszámban volt képviselve. Jelen voltak többek között: **Vertán** Etele, **Babó** Zoltán, **Purgly** János, **Purgly** Emil, **Urbán** Péter, id. **Nágel** Vilmos, ifj. **Nágel** Vilmos és még számosan. A közgyűlésen osztották ki a cselédjutalmakat; összesen öt cseléd részesült jutalomban. Délután két órakor nyílt meg az egyesület és a vármegye lótenyésztő-bizottsága által rendezett állatkiállítás, amelyet nagyszámu gazdaközönség tekintett meg.

— **Büvésztély a Fehér Keresztben.** Mr. **S. Vinée** kedden este megismélti szenzációs mutatványait, melyekkel már tegnap este tartott előadásán nagy sikert aratott.

— **Csak jó áru kapható** Hegedüs Gyula kefe, pipere, illatszere és fodrászkellékek kereskedésében, Aradon, **Andrássy-tér 15.** Nagy választék valódi angol tenniszverők, tenniszlapda, football, gummi-lapda, utazó kosarak, francia és angol illatszerekben. 1259

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben **Vojtek** és **Weisz**nál. 201

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Eötvös** Bálintot letartóztatták. Ismeretes, hogy **Eötvös** Bálint orsz. képviselőt a bíróságok sikkasztásért **három évi** börtönnel sújtották. Az elítéltetése **Kacziány** Károlynénak a panaszára történt, aki a vád szerint mint ügyvédjére rábizta 90.000 koronát kitevő vagyonát s a pénzt többé nem tudta visszakapni. Az ítélet már hónapok előtt jogerőre emelkedett, de **Eötvös királyi kegyelemért** folyamodott s erre való tekintettel, továbbá azért is, mert perújítással kívánt élni, büntetése megkezdésére több ízben halasztást kapott. Minthogy ezek a kísérletek sikertelenek maradtak s az utolsó halasztás tegnap lejárt, az igazságügyminiszter nem volt hajlandó **Eötvösnek** több halasztást adni. A tegnapi napon megidéztek **Eötvöst** az ügyészségre s rögtön ott is tartották. Egyelőre az alkotmány-utcai fogházban helyezték el.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. A. (Szeged.) Lehet közjegyző nélkül is végrendelkezni. Az eljárás azonban annyi óvatosságot igényel, hogy célszerű ügyvéd segítségét igénybe venni.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, június 3.

Zárul 5 órakor:

Cs. tr. h. hitelrészvény 660.75
Magyar hitelrészvény 760.50

Steckenpferd-Bay-Rum

Bergmann és Társa

gyártmánya Dresden és Elba melletti Teschen, amely kitűnő szer fejkorpa ellen, valamint a haj idő előtti őszülése és hajhullás ellen. E szer elősegíti a hajnövést és igen erős szer a reumatikus fájdalmak ellen. 2 és 4 kor. üvegekben kapható a gyógyszárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben. 1048

NYILTTÉR.*

Mia

kedden, 1907. június hó 4-én
Aradváros legszebb üdülőhelyén, az ujonnan át-
alakított

Baross-parki kioszk

terraszán

a cs. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara
Zellner Sándor személyes vezetése alatt

nagy hangversenyt

rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel
meghívja

Mihályi Gyula, cukrász.

Hűsítő italok.

Hideg Buffet.

Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj 30 fillér.

Mikalakán,

a volt kincstári épületben levő

nagykorcsma

koriátlan italmérési joggal és
— szatócsüzlethehelyiséggel —

azonnal kiadó.

Bővebbet:

Reusz Mórnál

1504

Arad. Boros Béni-tér 12.

428

Elismert legjobb szabásu
ingblusok, vászonruhák és aljak
RADÓ GYULA cégnél.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedése

Aradon, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

Egy nyolcadárért

olvasható minden új és szenzációs könyv rögtön a megjelenés után. Ezen új könyvet, ha már öten olvastak

félárért bárkinek eladjuk.

Semmiféle betét biztosíték vagy kötelezettség nem kívántatik.

Jelenleg legújabb magyar könyvek:

Bolti ár helyett $\frac{1}{2}$ ár

Ambrus Zoltán: A Berzsenyi lányok tizenkét völegénye	4.—	—50
Ambrus Zoltán: Solus eris	4.—	—50
" " Törpék és óriások	4.—	—50
" " Őszi napsugár. —		
A gyanu	4.—	—50
Pekár Gyula: Vitézi Románcok	4.—	—50
Molnár Ferenc: Az ördög	2.50	—32
Böhme M.: Egy tévedt nő naplója	4.—	—50
Spaits Sándor: Mandzsurián át kö-zakokkal. — Az orosz-japán háboru története	8.—	1.—
Jászay: Új Magyarország felé	2.50	—32
Flaubert: Bovariné	4.—	—50
Fogazzaro A.: A szent	2.—	—25
Galytzin: A rubel, 2 kötet	2.—	—25
Gubányi K.: Öt év Mandzsuro-szágban	8.—	1.—
Heltai J.: Nyári rege	2.50	—32
Malonyai D.: A Csák nemzetség	2.80	—35
Rudnai: Felső-bükki kuria	3.50	—44
Lengyel L.: Egy leány története	2.50	—32
Verő: A nép	2.50	—32
Upton Sinclair: Posvány ameri-kai irányregény	4.50	—63
Mikszáth K.: Jókai és kora	8.—	1.—

Legközelebb megjelennek, de már előjegyezzük:

Wilde Oszkár Dorian Gray arc-kepe	4.—	—5.0
Guthi Soma: A vén kopó	2.—	—52
Csicseri Orosz Adrienne: Róma diadala	2.—	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Bozóthy Nóra grófnő	1.50	—19
Böhme: Dida Ibsens Geschichte (folytatása: A tévedt nő naplójá-nak.)		

Kitűnő tisztelettel

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

267

Arad, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fen-álló és teljes megalégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Anlich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakszerű kezelését személye-sen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást **háziilag kezelt, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan késmo-sással,** melynek következtében a ruha nincs kitéve időelőtti romlásnak.

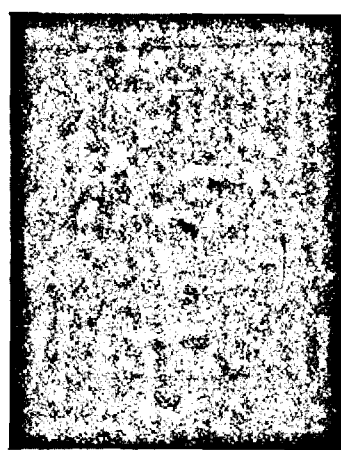
Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka-szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Anlich Lajos-utca 2. szám.

Sok millió előkelő
urbölgy használja
≡ a világhírű ≡

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer **szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen.** A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

403—I 907 szám.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. vallás és közokt. miniszter ur 1906. évi szeptember 14-én kelt 61286 számú rendeletével a bajai állami elemi iskola felépítési munkálatait 6796 kor. 83 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat kivitelének biztosítása céljából az 1907 évi július hó 2 ik napjának d. e. 11 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzői óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántópenznek az aradi adóhivatalnál történt letételét igazoló nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati költségvetés nyomtatványai ivenként 1 kor. 50 fillérért az államépítészeti hivatalnál megszerezhetők.

Kelt Aradon, 1907. június hó 1.

1518

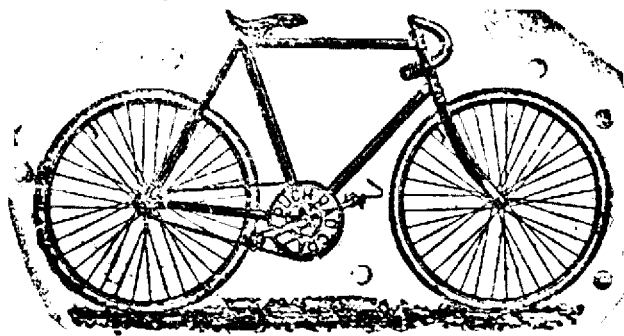
M. kir. államépítészeti hivatal.

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Új és használt kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy javító műhely.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb és legolcsóbb 1890

óra-javító

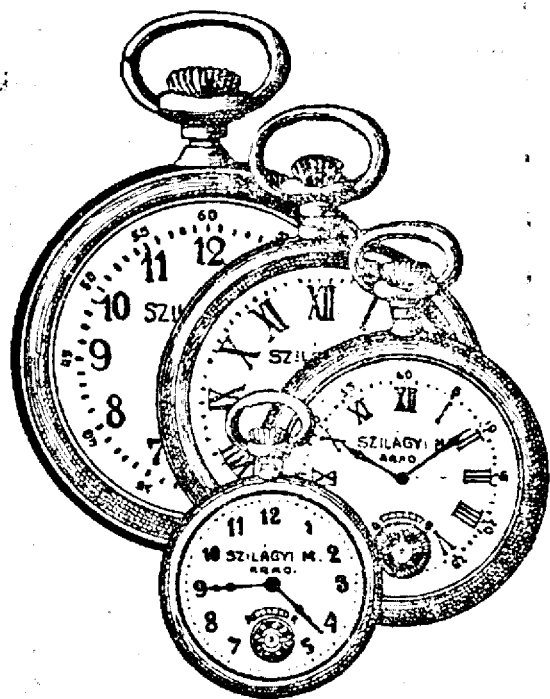
műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Végh István

kovács mester

ARAD, József főherceg-ut 11. sz.

Van szerencsém a n. é. megrendelőim b. tudomására hozni-hogy

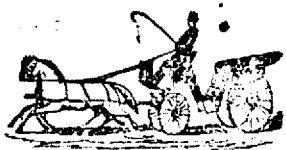
kovácsműhelyemet

Boros Béni-tér 3. sz. alatti házból József főherceg-ut 11. szám alá áthelyeztem és azt a jelenkor igényeinek megfelelőleg megújítottam. Kész kocsikat raktáron tartok, bármely kocsi alkatrészek vidékre pontosan készíttetnek.

Lóvasalás nagy figyelemmel eszközöltetik.

Becses partfogásért a jövőben is esedezve vagyok kiváló tisztelettel

1452 **Végh István**, kovács-mester.

• Legolcsóbb üzemerő malmok, mezőgazdasági gépek, stb. részére.

Kiszolgálás és javítás

ki van zárva.

Költségnélküli vizellátása

községek-gyártelepek-gazdaságok-mezei lakások-villák-vasúti állomásoknak stb.

Megöntözése

kertek-és parkoknak.

Lecsapolása

tavak-és téglagyáraknak, stb.

Tervek és költségvetések

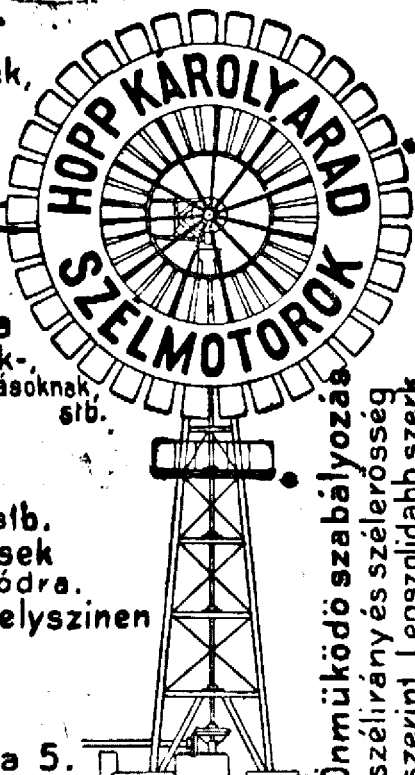
minden alkalmazási módra.

Tervezetek kívánatra a helyszínen felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája,

ARAD, Széchenyi-utca 5.

Önműködő szabályozás szélirány és szélerősség szerint. Legszolidabb szerkezet legmagasabb munkaképe

Városi s megyei telefon 509.

PÉNZ

a legolcsóbban és leggyorsabban földekre és városi házakra **amortisatióra** (tőketörlesztéssel)

Aradon a legegység és legismertebb közvetítő iroda

Szücs F. Vilmos

a nagy zebeni földhitelintézet kölcsön képviselőjénél

ARADON, Karolina-utca 8. sz. (saját ház)

a fiók posta mellett.

Elvállalok convertálásokat utólagos díj és költség megtérítés mellett.

„Házak és földek adás-vétel közvetítése.”

Ugyanitt megbízható üzletszerzők alkalmazást kaphatnak.

531

Több aradi házat olcsón és előnyös fizetési módzatok mellett eladok.

T. C.

Tisztelettel felhívjuk a tisztelt gazdaközönség szives figyelmét a raktárunkban állandóan kapható: **állatoknak nyilatási célra annyira megkedvelt, sajtolt**

(briquette) marhasóra,

arankamentességre államilag ólmzárolt legelsőrendű

lucerna és vörös heremagra, eredeti quedlenburgi répamagvakra.

Fajai: sárga olajbogyó, sárga oberndorfi, vörös mamuth, sárga eckendorfi, ezenkívül cukorrépa-mag.

Valódi aussigi kékköre, első minőségű raffiára.

Vetési célra tisztított s kipróbált: 905

tiszta bükköny magra, zab, árpa és tengerire.

Ez utóbbiakból takarmányozási célra is tartunk. — Lótenyésztőknek alig pótolható, ugynevezett

„Derby“ melassera.

Mindezek nagy mennyiségben kaphatók a legalacsonyabb napi ár mellett

az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület

Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél.

ARAD, Boros Béni-tér és Verbőczy-u. sarok.

Nem szövetkezeti tagok is előnyös árak mellett szolgáltatnak ki.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható
Pollak Sándor
körkémence téglagyárában
Mikalakán, a Radnai-ut végén.
A mótoros vasút megálló helye.
Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.
Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Maros-utcai lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet. Nagy raktár saját gyártmányu hornyolt és kupola cserepekben, flaster-, kút- és facon-téglákban.

Divatos, színes

férfi és női
nap- és esőernyők
kizárólag
Nassan R.

nap és esőernyő készítőnél kaphatók
ARAD, Szabadság-tér 19. sz.
Rosenblüh K. és Társa cég mellett.
Javításokat és áthuzásokat két óra
alatt eszközölök. 822

Hajdu tea
mell- és tüdőbetegnek számtalan esetben kipróbált szer.
Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, szárazhurut, elnyálkásodás, minden mellbaj, a légszűrés, a tüdő, a gége hurutos megbetegedései, légzési nehézségek, székeliesség, asthma stb. ellen.
Ára 50 fillér.
Kapható Aradon,
Földes Kálmán
gyógyszerésznél. 288

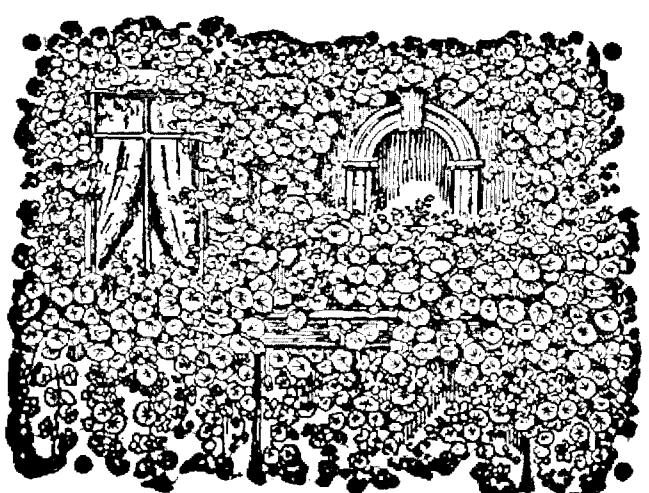
Kérném a cégre figyelni!
Veszek
a legmagasabb árban és eladok uraságoktól használt férfiruhákat, utazó bundákat, továbbá használt butorokat, Wertheim Cassát, jégsekereket, lószerszámot, nyergeket és fegyvereket, ócska vasat, femárukat, régiségeket, akármily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben.
Ugyanott kapható árverésről vett 500 db. finom új férfi szövet öltönyök 5 és 6 frt egy teljes öltöny.
Üzlethelyiségem május hó 1-től ruhás üzlet Asztalos Sándor-utca Grabner-féle házban. Bátor-üzlet Árpád-tér 5. sz. izraelita templom épületben a sarkon.
Kívánatra házhoz vagy vidékre is egy levelezőlap meghívásra rögtön megyek
Teljes tisztelettel 700
Herzfeld Gyula.

Azon urral, ki
ezen lapra figyelmeztetett holnap d. u. 5—6 óra közö találkozhatom a Forray-utca Nád-sdy-palotájában levő **Zinner Vilmos** mű órás és ékszerész kirakata előtt.

Férjhez mennék
azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a karika gyűjtő **Zinner Vilmos** ékszerésznél veszi meg, ahol jó és olcsón lehet vásárolni.

Hálás leszek
azon Demesszilyű hölgynek ki, hogy a hivatalból el ne kessek megveszi szon szép és olcsó zsebóráát, a melyet **Zinner Vilmos** mű órás Forrai-utcai kirakata-ba láttam.

Japáni virágdiszítés Villámkeverék.

Ha óhajtja gyorsan ablakát, balkonyát, kertiházát, üres falait stb. kellemes zöld virágokkal díszíteni, akkor öltesse el a Schäfer József-féle Japan virágdiszítés

'Villámkeverék' magvait.

Minden küldeményhez utasítás van mellékelve és a magvak nap alatt m-r nőnek, aminek folytán rövid idő alatt a csupasz falak eltűnnek és gyönyörű színpompás kép lesz látható. E magok a szobában cserepekben is kikelnek. 1435
Egy csomagot 1 frt 10 krajcárért, öt csomagot 4 frt. 50 kr., tíz csomagot 8 frt 50 kr-ért köldök a pénz előleges bekládése esetén. Utánvétellel a portó 12 és fél krajcárral több.

Schäfer József Prág, Tischlergasse 33.
külföldi magvak és növények importeurje.
ő cs. és királyi fensége Ferencz Ferdinánd d'Este főherceg udvari szállítója.
Főüzlet Drezda.

Mesés szép lesz minden hölgy
a Hajós-féle világhírű
ARADI IBOLYA-CRÉME
bámulatos hatásától.
Szeplő, májfolt, bíbiros,
bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.
A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, keresztel és díszoklevéllel kitüntetve.
Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.
Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor. és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.
Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.
A bevasárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni, minden más ajándékot visszautasítani.
Kapható a készítőnél: 313
HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában
Arad, Andrassy-tér 22., a megyehazzal szemben,
továbbá Földes Kálmán, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek utáknál és Vojtek és Weisz drogeriájában.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.
Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon. József főherceget ut 1. sz. házban
fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végzek.
Kiváló tisztelettel
VAJDA BENŐ
1264 fogorvos.

TITKOS
betegségek ellen legjobb szer a törvényesen védett
'TRIAS'
mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a legelhanyagoltabb húgycsőfolyást megszünteti.
Ára: férfiaknak K 1.80, nőknek K 2.50.
Köszvény, Csusz, Rheuma, fő- és fogfájás ellen a
PAPP-féle
'MENTHOLIN'
biztos hatású gyógyszer.
Egy próba elegendő!
Ára 1 korona.
Főntieket titoktartás mellett küldi:
PAPP L.
gyógyszertára Tiszaszentimrén.
Főraktár Aradon: 822
Földes Kálmán gyógytárában.

Permetező javítások elfogadtatnak.
M. kir. szabadalmazott
Borszivattyuk
és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.
A szivattyu hengerből a bor ótóid cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépszet jó működéseért 8 évi jótállás, ingyen javítás
Tüzi fecskendők
Bolyó szelepekkel. Községneknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beüli gummirozott kendercsövek legolcsóbb árban.
Kutak
a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, min bármely beüli vagy külföldi gyárban.
Hönig Otto
n. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 290
Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

APRÓ HIRDETESEK.

A K I N E K

Ismeretség híján

házasúrsra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kuzsárra,
vinczellőre,
kertészre.kulesárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

A K I

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

A K I

bérbeadni kíván

bírtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
teiket,
kocsit,
lovat.

A K I

mindeneket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

A K I

valamely állást betölténi kíván: legbisto-
sabbban értezt, ha az„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési
rovatát használja.

Házvezetőnőnek

ajánlkozik középkorú nő ki a ház-
tartás minden ágában teljes jár-
tassággal bír. Hasonló minőség-
ben már alkalmazva volt, esetleg
magányos öreg urhoz is elmegy.
Választó u. 24, Sarkad. 1512

Ismeretlen.

Levelét vettem! Ismer-
kedést nem óhajtok
Fess barna lány.

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja,
állást keres. Cim: B. M. Flórián-
utca 4. sz.

Eladó szőlő

Világosan, öt percnire a motoros
megállótól a nyerges hegyen, a
görög kath. templom háta megett,
5 kataszt. hold. Van benne szép
nyaraló új pince felett. Borház és
minden felszerelés. Jutányos ár.
Tulajdonos Györke Lajos, tanár,
Brassó. 1269

Fűszer üzlet berendezés

jutányos áron eladó vidéken. Cim
a kiadóhivatalban. 1503

100 darab vizsgalap 361

a legjobb minőségű papíron 90
fillér. Postaportó 100 drbra, ha a
pénz előre küldetik 30 fillér. 5
klgrra 600 drb. megy. **Ingusz I.
és Fia** könyvkereskedése Arad.
Arad és Temesmegyei telefon 517.

Szakácsnőnek

ajánlkozik helyben vagy vidékre
középkorú nő, ki a háztartás min-
den ágában tökéletesen jártas.
Cim a kiadóban. 1519

Jég

kapható havi bérletben naponta
házhöz szállítva Petőfi-u. 7/a. Te-
lefon 199. szám. 1253

Egy két szobás

kényelmes utcai lakás,
hozzátartozó mellék-
helyiségekkel együtt
Dezső-utca 1a. szám
alatt augusztus 1-ére
kiadó. Bővebbet ugyan-
ott, vagy **Borona-utca**
46. az üzletben.

Kerestetik

egy ügyes, tiszta szobaleány. Cim
a kiadóhivatalban.

5 szobás lakás,

parkos nagy udvar
augusztus 1-re kiadó.
Évi bér 320 frt. Halász
utca 27. 1514

Kartelen kívül.

Tölgy és bükkfa
parkettalegjobb minőségben és leg-
olcsóbb árban nálunk sze-
rezhetők be. 3777

MUNK R ÉS TÁRSA

parkett és faárugyár KARÁNSEBES.

Kartelen kívül.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.
Elvállal minden e szakmába vágó mun-
kát a legjobb kivitel s a legújabb di-
vat szerint. Továbbá elvállalok abnormis
lábakra **ortopéd-cipők** elké-
szítését, valamint az önkéntes uraknak
előírás szerinti **bakkancs vagy eszma**
elkészítését elvállalom, azon reményvel,
hogy a legnagyobb igényeknek megfe-
lelek.

Tisztelettel

586 **Wolf János.**

Keresek

megbízható, románul
folyékonyan beszélő
üzletvezetőt.

Bővebb felvilágosítást ad

Grün Matild,
Petris. 1490

Fischer Armin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarj-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázoló-
munkát,azonkívül **gipsz utánzatot és**
szobakárpitozást a legeggy-
szerűbb és legdiszesebb kivitelben
vidéken is. 837Fehér Kereszt szálloda
téli kert helyiségébenma, kedden június hó 4-én este
8 órakorközkívánatra egy utolsó
Bucsu előadástegész új válogatott műsorral tart, a
leghírnevebb francia bűvész**Mr. S. Vinée**

12 féle szenzációs mutatvánnyal

A szüneteket egy helybeli zenekar
tölti be. 1521

Belépti-dij: 1 korona.

Telefon sz. 370. Telefon sz. 370.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt
kerékpár, varrógép és Gramofon
raktárát. 1002„Singer”, „Original Viktoria”,
Central Bobbin varrógépek ca-
— ládi használatra és ipari célokra. —
„Puch”, „Helical-Premier” és
„Préciosa” kerékpárok jutányosan
jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.
Nagy szakszerű javító műhely.

Kerülősön

a jegyzői teendőkben

teljesen jártas

románul is beszélő nős egyén
azonnal 1517

alkalmazást nyerhet.

Fizetése évi 800 korona
s némi mellékjövedelem.

724—1907. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó
az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a
értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy az aradi kir. törvényszék
mint csődbíróságnak 8927/907. cs.
számu végzése által vb. Balog
Margit eleki vegyeskereskedő csőd-
ügyében a csőd-leltár 1—194 tételei
alatt felvett 861 korona 60 fillérre
becsült gyarmatárak, festékek, por-
cellán s üvegedények és más
egyebekből álló ingóságok nyil-
vános árverés útján eladatnak.Mely árverésnek a helyszínén,
vagyis Eleken, Határ-utca 299 h.
sz. a leendő eszközzésére 1907.
évi június hó 13-ik napjának d. e.
9 órája határidőül kitűzetik és
ahhoz a venni szándékozók ezennel
oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok ezen ár-
verésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a
értelmében a legtöbbet ígérőnek
becsáron alul is eladatni fognak.Az elárverezendő ingóságok vé-
telára az 1881. évi LX. t. cikk
108. §-ában megállapított feltételek
szerint lesz kifizetendő.Kelt Arad, 1907. évi június hó
2-ik napján.**Györffy Arnold,**

1513 bírósági végrehajtó.

Kirakataink szives megtekintését kérjük.

Női fürdő-öltönyök
fürdő-kalapok és uszó-
nadrágok.**Nyári idényre!**
Nyári takarók 1-20 frttól
flanell, trico és pique-ből.**Keztyük**
cérna és selyemből. — Nagy
raktár legfinomabb bőrke-
ztyűkből, 3 gombos és hosszú-
száruak.**Angol zephir**
angol vászon, mosó delain és
gyapju delainok, pompás
mintázatban.**Különleges finom**
nyári kelmek
gyönyörű poplinok, gázszerű
simu és csíkos.**Harisnyák**
férfi, női és gyermekeknek.
Óriási választék. — Olcsó
árak.**Alkalmi vétel**
erős lenvászon, alsó lepedők, a had-
sereg részére szállított minőség da-
rabja 1 frt 60 kr. varrás nélkül.**Rosenblüh H. és Társa**
Arad.**Napernyők**
már most leszállított
áron. 336